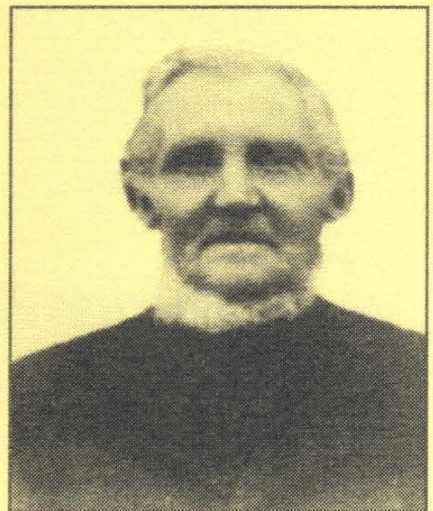

Roots@Groningen

VOORHEEN HUPPELDEPUP

NUMMER
50

Afdelingsorgaan Nederlandse Genealogische Vereniging
Afdeling Groningen - jaar 2010 - jaargang 17 - nr. 2

Roots@Groningen

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Abonnementen

Roots@Groningen wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à € 9,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afd. Groningen.

Dit kunt u aanvragen bij de landelijke ledenadministratie: NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen op Roots@Groningen door overmaking van een bedrag van € 9,00 op girorekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Ten Boer onder vermelding van 'Abonnement Roots@Groningen'.

Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk **vóór 1 november** van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers 2006 t/m 2009 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 9,00, inclusief porto.

Losse nummers van eerdere jaargangen, voor zover voorradig, kosten € 1,00 per stuk en volledige jaargangen € 2,00. Dit alles bij afhalen en dus exclusief porto.

Deze kunnen besteld worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers en/of jaargangen.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen krijgen een auteursexemplaar. Meerdere exemplaren te verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor Roots@Groningen

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk half juli 2010** toesturen aan het redactieadres:

Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen

of via e-mail redactie@groningen.ngv.nl.

Enige spelregels

- Auteurs van artikelen en genealogische publicaties geven door het inzenden toestemming tot publiceren in zowel Roots@Groningen als op de website van de NGV-afdeling Groningen, tenzij de auteur bij inzending uitdrukkelijk een voorbehoud maakt.
- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen.
- Bij voorkeur insturen via e-mail, op floppy (met een afdruk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van Roots@Groningen.
- Artikelen kunnen door de redactie (na overleg met de auteur) worden bewerkt/ingekort.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evt. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst.

Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, dit alles ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende Roots@Groningen, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentietarieven bij de penningmeester.

Advertenties met een genealogische inhoud (door de redactie te bepalen) en een lengte van maximaal 10 regels kosten € 5,00 voor leden en € 8,50 voor niet-leden. Maximaal één plaatsing per jaar. Indien gewenst kan de advertentie tevens op het "prikbord" van onze website worden geplaatst voor € 2,50 extra. Totaal derhalve voor € 7,50, resp. € 11,00.

Website NGV afdeling Groningen:

<http://groningen.ngv.nl>

Inhoud Roots@Groningen

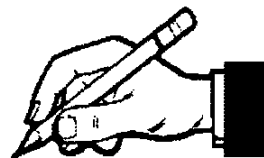
mei 2010, jaargang 17 nr. 2

Voorwoord	33
Afdelingsprogramma + Agenda .	34
Jaarverslag	34
Mededelingen	35, 49, 60, 68
Genealogisch voorstellen	37
Bestuur en beleid	39
Hobby uit hobby: Otto Nienhuis . .	41
Naamslijsten XXIII, Distillateurs te Groningen, 1690	43
Lindeman en Jager	44

Domicilie van onderstand	47
Freerk Jans Stooter	50
Kwartierstaat Cornelus Dopper . . .	52
Een dramatische dag	56
Nieuws van de archieven	57
Allemaal digit@al (nr. 30)	58
Interview met Eddy de Jonge . . .	62
Boekenrubriek	64
Ingezonden brief uit Engeland . . .	66
Vragenrubriek	67

Voorwoord

Gert Zuidema, voorzitter

Vijftig nummers van ons afdelingsblad in bijna 17 jaar. Als je begint met het maken van een blad zal er niet allereerst het streven zijn om nummer 50 te halen. Het is in figuurlijke zin geen mijlpaal waarmee een geheel nieuwe trend wordt ingezet waar later nog vaak over wordt gesproken. Het is ook geen hoogtepunt waarna het alleen maar minder kan gaan. We kijken hooguit even terug op de verschenen nummers, maar vooral vooruit naar de volgende. We willen ook graag een nummer 51 en nog heel veel nummers erna.

In 1994 was een rubriek `Alle@@@l Digit@@@l` nog ondenkbaar, nu kunnen we niet meer zonder, want de digitale ontwikkelingen in de archief- en genealogische wereld gaan maar door. Ons blad verschijnt dan wel op papier, maar zonder gebruik van de computer is dat bijna ondenkbaar. Een paar jaar geleden hebben we besloten dat de redactie van ons blad tevens de redactie van onze website is. Wat de drukker is voor ons blad is de webmaster voor onze website; je kunt er niet zonder en het resultaat van hun werk wordt zeer gewaardeerd. Al ben je geen lid van de NGV of abonnee, op de website kun je zien wat er in ons blad is gepubliceerd, en lange artikelen zijn gemakkelijk op de website te plaatsen.

Berichten die in een blad één, hooguit twee keer worden geplaatst, kun je op de website desnoods jarenlang laten staan, zoals de mogelijkheid om kwartierstatenboeken te bestellen.

Nu archieven steeds meer bronnen digitaal beschikbaar stellen biedt dat mogelijkheden voor interessante invalshoeken binnen de genealogie. Berichten over personen in (straf)processen, ongelukken et cetera in oude kranten op internet of op papier, kunt u uitbreiden met informatie over die persoon en zijn/haar familie in allegroningers.nl en provinciegrenzen overschrijdend met genlias.nl, maar ook in andere bronnen op de websites van de archieven. Dit soort artikelen staan in voorgaande nummers, maar ook in dit nummer. Het werkt omgekeerd ook: zoeken of familieleden – afgezien van familieadvertenties – om een bijzondere reden in de krant zijn gekomen. Ik kwam op internet in een krant in Goes verslagen tegen over een proces in Leeuwarden tegen een predikant uit Harlingen die de naaister van zijn vrouw had doodgeschoten. De familierelatie noem ik hier maar even niet, maar zijn vrouw was een Groningse.

Dat de redactie in een vrij constante samenstelling in de afgelopen jaren zoveel interessante nummers heeft laten verschijnen waarderen we zeer en zij verdienen daarvoor een grote pluim op de denkbeeldige hoed. Die waardering blijkt ook uit een toenemend aantal abonnees op ons blad die geen lid (meer) zijn van de NGV en toch ons blad willen lezen of houden. Of `Roots@Groningen` ooit geheel of gedeeltelijk digitaal gaat, durf ik niet te voorspellen. Er is een afdeling die een digitale versie verstuurt en het bespaart zeker papier en portokosten, maar er zijn ook nadelen. Een papieren versie vergaat minder snel dan een digitale bij een computercrash of ander ongemak. Zo bezien heeft Copyright nog wel een tijd werk en kunnen we in de toekomst nog eens bladeren in oude nummers.

We hopen dat uit de lezerskring zoveel kopij wordt aangeboden dat de redactie nog jarenlang veel interessante nummers van ons blad kan samenstellen met informatie over genealogie en genealogen in Groningen. Het maakt niet zoveel uit of ze hun **Roots in Groningen** hebben of er buiten: het stond al in **HuppelDePup** en wie weet hoe lang nog in `Roots@Groningen`, misschien nog wel 50 nummers (en eens een digitale editie in steenkoolengels?).

Afdelingsprogramma en agenda

Johan Waterborg

Afdelingsprogramma

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het Hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station. Toegang is gratis.

Ten tijde van het verschijnen van deze Roots@Groningen was het programma voor het komende najaar slechts gedeeltelijk bekend. Bent u nieuwsgierig naar de overige data en onderwerpen? Kijk dan de volgende maanden eens op onze website <http://groningen.ngv.nl>. Of zie het volgende nummer van Roots in september.

Zaterdag 13 november 2010 óf zaterdag 11 december 2010

Aanvang : 13.30 uur (archief geopend van 10-16)

Thema : *Historie van en genealogisch onderzoek in Oost-Friesland*

Spreker : dhr. Klaas-Dieter Voß.

De heer Voß is voorzitter van de Upstalsboom-Gesellschaft in Aurich, onze zustervereniging in Ostfriesland. De heer Voß zal ons vertellen over de achtergronden van de historie van Ostfriesland en daarnaast inzicht geven in de genealogische bronnen die er zijn voor dit gebied. Hij zal ook ingaan op waar deze bronnen zich bevinden en geraadplaatst kunnen worden. Ook zal de heer Voß uitleg geven over de moeilijkheden voor genealogen in Duitsland en de redenen daarvoor.

Let wel: Klaas-Dieter Voß zal zijn verhaal in het Duits houden. Zonder enige basiskennis van deze taal zult u weinig van deze lezing meekrijgen, hoeveel Ostfrieze voorouders u ook heeft.

Agenda

29 mei **Landelijke Genealogische Dag 2010** van de NGV in het Kolpinghuis, Smetiusstraat 1 te Nijmegen. Van 9.30 tot 16.30 uur. Zie voor programma etc. http://kwartiertvannijmegen.ngv.nl/Genealogische_Dag.html.

25 sept. De 7^e **Mernedag** te Ulrum van 10-17 uur. Met historische markt, culturele activiteiten enzovoorts. In het kader van de Afscheiding in 1834 worden door de Stichting Ulrum 1834 allerlei activiteiten georganiseerd. Tijdens de markt zullen door een aantal personen lezingen worden gehouden en er zal in allerlei opzichten worden gezorgd voor de nodige gezelligheid.

Jaarverslag 2009 (verkort)

Ledenbestand

Ledenbestand van de afdeling per 1 januari 2009: 492 leden en 104 bijkomende leden. Ledenbestand van de afdeling per 31 december 2009: 485 leden en 97 bijkomende leden. Het ledenbestand is in 2009 met in totaal 14 leden gedaald.

Bestuurssamenstelling per 1-1-2010

Dhr. **G. Zuidema**, voorzitter/afdelingsafgevaardigde, volgens rooster aftredend in 2010; dhr. **E.F. van der Laan**, secretaris/plaatsvervangend afdelingsafgevaardigde,

volgens rooster aftredend in 2011; dhr. **H. Boels**, penningmeester, volgens rooster aftredend in 2011; dhr. **J.A.P. Waterborg**, lid/PR, volgens rooster aftredend in 2010. Het bestuur vergaderde in het verslagjaar 8 maal, afwisselend bij de bestuursleden thuis.

Op 10 oktober 2009 hebben de heren Zuidema, Waterborg en Van der Laan deel genomen aan de NGV-kadercursus in Leeuwarden.

Ondersteunende diensten in 2009

CALS (Coördinator Afdeling Leden Service): dhr. T.K.J. Wagenaar.

Coördinator **Knipseldienst**: dhr. F. Renssen – heeft zijn functie neergelegd.

PR (voorheen DIP): dhr. J.A.P. Waterborg.

Redactie Roots@Groningen: dhr. H.J.E. Hartog, dhr. K. Niemeijer, mw. A. Veldhuis – heeft haar functie neergelegd en dhr. J.A.P. Waterborg.

Voor mevrouw Veldhuis is er – nog – geen opvolger.

Webmaster: dhr. J.J.T. Wagenaar.

Afdelingsactiviteiten

In het verslagjaar werden vijf lezingen georganiseerd.

De eerste drie in het voorjaar samen met *Stad & Lande* en de Groninger Archieven onder het thema “Het dagelijks brood. Drie eeuwen werk en inkomen”:

25 februari *Armenzorg in de stad Groningen*, door Albert Buursma

11 maart *Levensstandaard van boeren, arbeiders en middenstanders op de Groninger klei in de 18^e en 19^e eeuw*, door Richard Paping

en 25 maart *Handel en werkgelegenheid in de stad Groningen in de tweede helft van de 19^e eeuw*, door Pim Kooij.

18 november *Genealogisch onderzoek in het gemeentearchief*, door Jeroen Hillenga

12 december *Een Europees geallieerd leger (King's German Legion)*, door Jos Kaldenbach

De afdelings-leden-vergaderingen vonden plaats op 7 april 2009 (13 leden) en op 10 november (8 leden), beide in RHC Groninger Archieven.

Contactdienst (CALS).

De meeste mensen vinden zo langzamerhand zelf hun eigen weg wel via de website van de NGV en het daar te vinden Cals-bestand en nemen deze zelf door. Een deel van de NGV-leden zal hier echter nog gebruik van blijven maken.

Roots@Groningen.

In het verslagjaar verscheen de 16^e jaargang van ons afdelingsblad. De oplage bestaat uit circa 825 exemplaren. Aan het eind van het verslagjaar waren er 115 (betalende) abonnees; na verwerking van alle mutaties over het gehele jaar betekent dit een toename van 11 abonnees. De redactie kwam drie keer in vergadering bijeen. Ook waren er drie werkavonden, waarop het blad verzendklaar werd gemaakt. Mevrouw Antonia Veldhuis heeft in het verslagjaar haar functie als redactielid neergelegd.

Knipseldienst.

Een aantal knippers bezorgt nog steeds enveloppen met geknipte advertenties. De een doet dit 1 á 2 maal per jaar, de andere iedere maand, afhankelijk van het aantal familieadvertenties dat zij in hun dag- of weekbladen aantreffen. Zij doen dit op basis van het door de heer F. Renssen aan hen toegezonden formulier: wát geknipt dient te worden en hoe dit aan te leveren.

De heer Renssen heeft in het verslagjaar zijn functie neergelegd, gelet op zijn leeftijd.

In zijn plaats is inmiddels mevrouw Mies Becker – Jager bereid gevonden hoofd van de knipseldienst te worden.

Public Relations

In 2009 hebben in onze regio de volgende evenementen plaatsgevonden:

5 september Vooroudermarkt te Hoogeveen

17 oktober Dag van de Groninger Geschiedenis te Groningen

Leden van de vaste standbezetting – de heren H.J.E. Hartog, T.K.J. Wagenaar en J.A.P. Waterborg, soms ondersteund of vervangen door leden van het bestuur en mevr. Veldhuis – hebben de afdeling op deze evenementen vertegenwoordigd.

In samenwerking met de Openbare Bibliotheken en het RHC Groninger Archieven is een aantal workshops gehouden voor geïnteresseerden in de genealogie te Delfzijl en Winschoten.

Website

Het jaar 2009 is de afdelingswebsite bezocht door een aantal van 2694 unieke bezoekers. Deze bezoekers maakten 4014 keer gebruik van de site door hem te laden en van de 2694 bezoekers kwamen 467 regelmatig terug om de website opnieuw te bekijken.

VW te Veendam op 6 maart 2010.

De voorzitter en secretaris hebben met oud-secretaris de heer R. Ploeger en conservator Hendrik Hachmer van het Veenkoloniaal Museum te Veendam een werkgroep gevormd om samen een Veenkoloniale voorouderdag te organiseren. Inmiddels zijn de voorbereidingen in een vergevorderd stadium.

De dag zal plaatsvinden op zaterdag 6 maart 2010 [heeft dus inmiddels plaatsgevonden].

Oproep: medewerking aan boek t.g.v. 60-jarig bestaan

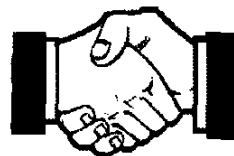
Volgend jaar 2011 zal onze afdeling 60 jaar bestaan. Het bestuur wil dit feit niet onopgemerkt voorbij laten gaan en heeft zich gebogen over de wijze waarop het jubileum kan worden gevierd. Dit heeft geleid tot o.a. het voorstel om tot een uitgave te komen onder de (werk)titel *'Eerstelingen, 1811. Eerst ingeschrevenen in de Burgerlijke Stand in de Groninger gemeenten'*. Het is namelijk ook 200 jaar geleden dat tijdens de Inlijving bij het Franse keizerrijk in Nederland de burgerlijke stand is ingevoerd. Ons plan is om van alle gemeenten in Groningen de eerste naam die voorkomt in de geboorte-, huwelijks- en overlijdensregisters te noteren en genealogisch te onderzoeken. In de praktijk komt dit neer op het vermelden van naam, plaats en datum, huwelijk, overlijden, beroep, naam en gegevens echtgenote, kinderen, (schoon)ouders, opleiding etcetera, alles voor zover mogelijk is. Al deze gegevens worden vervolgens samengevat in een korte levensloopbeschrijving in verhalende vorm, waardoor er van de betrokkene een kleine biografie ontstaat. Al met al zullen ca. 160 personen moeten worden onderzocht.

In de Inleiding komen de voorgeschiedenis, eerdere plannen voor een burgerlijke stand en de gang van zaken rond de uiteindelijke invoering in 1811 aan de orde. Voor de begeleiding zal een redactie worden gevormd. Het bestuur roept de leden op om een bijdrage te leveren aan de beoogde uitgave door enkele namen voor zijn/haar rekening te nemen.

U kunt zich opgeven bij de secretaris van de afdeling dhr. E.F. van der Laan, Mudeheard 102, 9737XD Groningen, tel. 050 – 5257610, e-mail eilko@tiscali.nl.

Genealogisch voorstellen

Johan Waterborg, redacteur

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn. Wilt u zich ook voorstellen: Maitje, briefje of telefoontje naar waterborg@ziggo.nl (voor adres en telefoonnummer: zie omslag) en u staat hier een volgende keer.

De heer **Everhard Niemeijer** (everhardniemeijer@home.nl) schrijft: “De gegevens van het geslacht Niemeijer en Telkamp zijn in grote lijnen bekend. In 1971 verscheen “Kroniek van het geslacht Niemeijer”. Mijn vader en mijn broer hebben dat samengesteld. Leuk is het om nog aanvullende informatie te verzamelen. Er zijn tegenwoordig via het internet veel bronnen te ontsluiten, maar ook regionale literatuur schetst een boeiend tijdbeeld.

Zoals zo veel Groningers liggen er voor zowel de Niemeijers als de Telkampen Duitse wortels, nl. Oerlinghausen bij Bielefeld en de omgeving van Leer.

Ik doe sinds plm. 10 jaar bij vlagen genealogisch onderzoek en heb bij de Groninger Archieven enkele cursussen gevolgd. Het is aantrekkelijk op de hoogte te worden gehouden van regionale en landelijke ontwikkelingen en mensen met dezelfde interesses te ontmoeten. Na het bijwonen van de door de NGV belegde avond, waar Jeroen Hillenga sprak, heb ik me aangemeld.”

De heer Niemeijer doet onderzoek naar de volgende families: Niemeijer uit Middelstum/Huizinge, Telkamp en Goudschaal uit Oost-Groningen en Ostfriesland, Tinga uit Groningen en Spittje uit Oost-Groningen.

Mevrouw **L. Bosch-Van Echten** uit Amstelveen (aleentje@gmail.com) doet onderzoek naar de families Van Echten uit Grijpskerk e.o., Post uit Noordhorn e.o. en Eckstein uit Kantens. Andere hobby's van mevrouw Bosch-Van Echten zijn fietsen en het bezoeken van musea.

Cees Doesburg (cees.doesburg@gmail.com) schrijft: “Sinds een jaar of vijf doe ik genealogisch onderzoek naar de stamboom van mijn ouders, t.w. de familie Doesburg van mijn vaders kant en de familie Geitz van mijn moeders kant. De familie Doesburg komt uit de streek rond Delfzijl, Meedhuizen, Termunten en Nieuwolda. De familie Geitz komt uit de streek rond Onstwedde, Stadskanaal en Musselkanaal. De stambomen lijken correct vanaf eind 18^e eeuw / begin 19^e eeuw. Hoewel ik vele gegevens van met name de familie Doesburg uit de 18^e en 17^e eeuw heb, twijfel ik over de betrouwbaarheid van de link met de recentere gegevens. Momenteel heb ik van meer dan 900 personen gegevens, opgeslagen in het Aldfaer-programma. Ik ben lid geworden van de NGV om ervaring en kennis op genealogisch gebied uit te wisselen met andere leden. Op die manier hoop ik mijn stamboom verder te kunnen uitbouwen en ook anderen verder te kunnen helpen.”

De heer **Caspar van Heel** (caspar.van.heel@solcon.nl) “was al vanaf circa 1963 tot circa 1970 lid van de afdeling Groningen van de NGV, maar werd daarna lid van de afdeling Zeeland en nog later van de afdeling IJssellanden (Zwolle), omdat hij als archivaris werkzaam was in Zeeland en Overijssel. Publiceerde zijn vaderlijke kwartierstaat in Gruoninga en de kwartierstaten van drie van zijn grootouders in de eerste twee delen van het Groninger Kwartierstatenboek. Loopt nu overal in Groningen en aangrenzende gebieden vast met zijn kwartierstaat, maar heeft inmiddels kleinkinderen

Het Veenkoloniaal Museum in Veendam . . .

het meest verrassende museum van het noorden !

Sinds oktober 2004 zitten wij in het nieuwe Cultuurcentrum Van Berestejn.
Onze permanente expositie over de Veenkoloniën
is geheel aangepast.

Wij kunnen nu op professionele wijze uw familiereünie
of personeelsuitje verzorgen.

Ook verzorgen wij lezingen over bijv. Vervening in het noorden,
Kapiteinsvrouwen aan boord, Van Snabbeschuit tot Coaster
of over de Landbouw / Industrie.

Veenkoloniaal Museum

Museumplein 5, Veendam, tel 0598 364224
www.veenkoloniaalmuseum.nl

met roots in Afrika en de Balkan, dus kan nog jaren vooruit.

Doet sinds 1950 aan genealogisch onderzoek (grapje). Met mijn autopod (6 jaar oud) ging ik langs de begraafplaatsen in Groningen en Haren op zoek naar familieleden. Vanaf 1962 enthousiast gemaakt voor archiefonderzoek door de heren Pathuis en Meinema van het toenmalige rijksarchief in de St. Jansstraat.”

De heer Van Heel doet onderzoek naar: Van Heel uit Midwolda, Foekens en Bakker uit de Veenkoloniën & Veening uit Barkhausen, Haren en de stad Groningen. Naast genealogie houdt de heer Van Heel zich o.a. bezig met zegelkunde, geschiedenis van kerkelijke instellingen in de middeleeuwen en chronologie.

De heer **Pim Boerma** uit Velp (pboerma@euronet.nl) onderzoekt de volgende families: Boerma (Groningen, Sappemeer, Zuidbroek, Stadskanaal), Jurts ((Nieuw-) Beerta), Everts (Bellingwolde) en Folckerts (Bellingwolde en Oost-Friesland; o.a. Oldersum en de grensstreek). Andere hobby's van de heer Boerma zijn trainen, fotograferen/filmen, reizen, koken, hockey, lezen, muziek en geschiedenis. In de vragenrubriek vindt u een oproep van Pim Boerma m.b.t. Evert Folckerts en diens familie.

“Ik ben **Gerard van Duinen** (ge.duinen@planet.nl), 72 jaar oud en nu 46 jaar gelukkig getrouwd met Tineke Wagner. Zoekende naar mijn vader kwam ik in aanraking met de genealogie en ontstond het idee om uit te zoeken wie mijn voorouders waren. Ik zoek de gegevens van de familie van Duinen uit Hoogezand, van mijn moeder Thelen uit Noord-Brabant en Duitsland, de familie Wagner uit 's-Gravenhage en Duitsland en van de familie Stuiver uit Friesland, de moederskant van mijn vrouw. Een andere hobby van mij is tennis spelen. Voor mijn tennisclub ben ik de ledenadministrateur. Mijn vrouw is secretaris van de Historische Kring Hoogeveen. Dit is waarschijnlijk de grootste historische vereniging van Nederland. Daarnaast zijn wij betrokken bij de organisatie van acht fietstochten per jaar voor senioren. Ook houden wij ons actief bezig met het invoeren van familie-advertenties ten behoeve van het Centraal Bureau voor Genealogie. Ik heb gekozen voor de NGV vanwege de aanwezige kennis inzake genealogie, waarvan ik hoop daar later gebruik van te mogen maken, zeker als ik onderzoek in Duitsland wil doen. Inmiddels heb ik GensDataPro aangeschaft omdat ik in een later stadium de gegevens wil publiceren via internet. Op dit moment werk ik met ProGen.”

Bestuur en Beleid

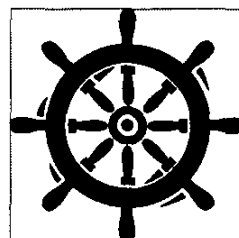
Gert Zuidema, afdelingsafgevaardigde

Algemene Vergadering (AV) NGV op 24 april 2010.

Verslagen 2009

Op de voorjaarsvergadering wordt traditioneel (en statutair) door secretaris en penningmeester verslag uitgebracht over het afgelopen jaar. De verslagen werden na toelichting, beantwoording van vragen en het aanbrengen van een paar correcties, beide goedgekeurd.

Het verslag van de vergadering van 28 november 2009 was wel zeer uitgebreid, maar in veel opzichten ook zeer onvolkomen; voor een deel te wijten aan een onvolledige bandopname. Dit verslag werd niet goedgekeurd en zal na aanvulling en verbetering

in november a.s. weer aan de orde komen.

De kascommissie kon de vergadering voorstellen het bestuur en de penningmeester te dechargeren, wat door de vergadering werd overgenomen. Een kritische noot was er over de late incasso van contributies waarvoor een machtiging was gegeven.

Mededelingen voorzitter

De voorzitter deelde mee dat de NGV de website van de *Stichting Amoetat Akevoth*, een Joodse stichting, gaat overnemen. Op deze site is zeer veel informatie over Joodse families te vinden.

De bibliotheek van de *Caledonian Society* zal aan de NGV in bruikleen worden gegeven en komt daarmee ter beschikking van alle NGV leden.

Bestuursverkiezing

De heer M.J. Krooswijk werd herbenoemd als secretaris van de NGV, zij het dat twee afdelingen bedenkingen hadden en uiteindelijk tegen stemden.

NGV op weg naar 2020

Naar aanleiding van de discussienota van de commissie denktank aan het hoofdbestuur, was er een vragenlijst naar de afdelingen gezonden over een aantal punten uit de discussienota. Niet alle afdelingen hadden al gereageerd en de ontvangen antwoorden en standpunten liepen nogal uiteen.

Het hoofdbestuur had los daarvan een nota naar de afdelingen gestuurd met een visie in drie onderdelen en vier doelstellingen. Eén afgevaardigde had vooraf een kritische reactie toegezonden, die door meerdere afgevaardigden/afdelingen werd ondersteund. De gebruikte terminologie deed denken aan "marktwerking in de genealogie" en modern management. De leden en vrijwilligers van de NGV die het werk doen blijven te veel buiten beeld en de organisatie, die iets moet zijn of pretendeert te zijn en te willen, staat te veel op de voorgrond.

De doelstellingen in de nota zijn eigenlijk andere bewoordingen voor de huidige statutaire beoefening van de genealogie met behulp van de huidige instellingen binnen de NGV. In feite moet er een visie zijn op hoe men hier naar de toekomst toe mee verder gaat en met wie. In ieder geval zal een ingestelde stuurgroep met een aantal werkgroepen hiermee aan de slag gaan.

Lezingen en workshops afdeling Groningen

De lezingen die we dit voorjaar samen met Stad & Lande en de Groninger Archieven over het thema "Oorlog en vrede in de provincie Groningen" hebben georganiseerd, mochten zich in een grote belangstelling verheugen. Het gemiddelde aantal bezoekers bedroeg ruim 80 per lezing.

Op 13 en 14 april hebben we samen met de Groninger Archieven en het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag vier workshops over het genealogieprogramma "Aldfaer" georganiseerd. Drie voor beginners en één voor gevorderden, ook hiervoor was een royale belangstelling: 53 deelnemers en voor gevorderden moesten we 15 mensen teleurstellen. De aankondiging van deze workshops is alleen via digitale media gedaan en dat blijkt te werken!

Hobby uit hobby. Otto Nienhuis en ...

Klaas Niemeijer, Vries

In deze rubriek vertellen lezers over hun hobby. Dat is dan niet de genealogie, maar een bezigheid die daaruit is ontstaan en intussen minstens evenveel tijd in beslag neemt. Deze keer draaien we het om: genealogie die uit een andere bezigheid is ontstaan. Ik heb de vragen gemaild, de antwoorden liet ik zo veel mogelijk onveranderd. Wilt u ook in deze rubriek, mail of schrijf mij: kenjniemeijer@planet.nl.

- **Vertel wat over jezelf. Leeftijd, woonplaats, beroep, partner, alles wat je kwijt wilt.**

Mijn naam is Otto Nienhuis, ik ben geboren in Noordwolde bij Bedum en woon nu in Assen, 53 jaar oud, getrouwd met Joke Boonman en we hebben een dochter Jobien en een zoon Herman. Zelf ben ik van beroep archivaris, werkzaam bij de gemeente Tynaarlo.

- **Hoe lang doe je aan genealogie, hoe is die hobby ontstaan?**

Op de kop af ben ik iets meer dan 40 jaar met genealogie bezig. Mijn belangstelling daarvoor is gewekt bij een tante in Kloosterburen, waar ik bijna elk jaar één of twee weken tot mijn twaalfde jaar op vakantie ging. Als kind mocht je wel eens meehelpen een kast op te ruimen en tante had een getekende stamboom van haar en ook mijn moeders familie, de familie Amsing. Deze stamboom ging ik toen overschrijven en nam hem mee naar huis. Rond mijn twaalfde begon ik met het opzetten van een stamboom van de familie Nienhuis. Eerst werden aan de hand van trouwboekjes gegevens verzameld, daarna volgde een bezoek aan de R.K. pastorie van Bedum. Daar werden doop-, trouw- en overlijdensboeken doorgewerkt. Daarnaast werden bidprentjes, die uitgegeven werden ter gelegenheid van overleden familieleden gebruikt om genealogische gegevens te verzamelen. Uiteindelijk kwam ik daar niet verder en werd door de toenmalige pastoor doorverwezen naar het Rijksarchief aan de Sint Jansstraat in Groningen. In de kerstvakantie van 1969 begon het eerste bezoek aan het archief. Daar werd ik ontvangen door de archivariissen Adolf Pathuis en Jenne Meinema.

Zij waren zeer behulpzaam in de begeleiding van mijn eerste schreden in het genealogisch onderzoek. Het duurde echter niet lang of naast de gebruikelijke Burgerlijke Stand en Doop-, Trouw- en Begraafboeken (DTB) werden ook andere bronnen geraadpleegd. Voorbeelden daarvan zijn de rechterlijke archieven, successiememories, rekeningen van de voormalige kloostergoederen etc.

- **Hoeveel tijd neemt het intussen in beslag en wat vind je eventuele partner daarvan?**

Naast de bezoeken die ik aan archieven breng, ben ik bijna dagelijks met mijn hobby bezig. Overigens betreft dat niet alleen genealogisch, maar de laatste jaren vooral ook boerderijenonderzoek met betrekking tot mijn geboortegemeente Bedum. Mijn vrouw is niet direct in mijn hobby geïnteresseerd, maar zij vindt het eindresultaat, b.v. een boek of artikel wel belangrijk. In die zin heeft ze wel belangstelling voor mijn familie. Overigens komt haar familie uit Zeeland. Ook daar ben ik met genealogisch onderzoek bezig geweest. Na enkele jaren bleek dat ze in Zeeland verschillende genealogieën van haar familie gingen uitgeven. Dat was voor mij het moment om dat aan de Zeeuwen

zelf over te laten.

• **Wat is het leukst, meest bijzondere wat je hierbij tegengekomen bent?**

Er zijn in de archieven zoveel leuke bijzonderheden te vinden dat ik uit zoveel jaren onderzoek slechts een enkel voorbeeld kan noemen. In mijn stamboom heb ik als voorvader Jan Jans Nienhuis (1796-1866). Hij was rond 1830 tolgaarder in Zuidwolde en was gehuwd met Clara Lucas Timmer. Haar vader, Lucas Hindriks Timmer (1759-1829), was eveneens tolgaarder in Oosterhogebrug en tenslotte was Clara haar halfzusters man, Okke Jans Smit, tolgaarder te Roodehaan bij Engelbert. Allen waren mijn voorouders. Met z'n drieën konden ze als tolgaarders de noordelijke, noordoostelijke en oostelijke toegangen tot de stad Groningen controleren: een machtig feit uit de familiegeschiedenis.

Hoewel het onderzoek in de archieven veel informatie oplevert, zijn er ook voldoende voorbeelden van wat je daarbuiten kunt vinden. Zo kreeg ik in begin tachtiger jaren een klein familiearchief van een goede kennis en genealoog. De oudste akte daarvan dateerde uit 1677 en had betrekking op de verkoop van de boerderij De Palen in Westervijtwerd. Het archief was volgens zijn verhaal in de vijftiger jaren in zijn bezit gekomen als tegenprestatie voor een landbouwtaxatie.

• **Werk je digitaal, waar staat je computer?**

Vanaf 1988 werk ik met de computer. Afhankelijk van het doel gebruik ik daarvoor programma's als Word, Excel en Haza-21. Daarnaast gebruik ik een digitale camera om archiefbronnen te fotograferen en thuis uit te werken.

• **Kom je nog toe aan genealogie en andere hobby's. Wat zijn die andere hobby's.**

Naast genealogisch onderzoek is mijn belangrijkste hobby het bijhouden van verschillende verzamelingen, die het onderzoek ondersteunen. Zo heb ik me eerst toegelegd op het verzamelen van familiefoto's. Per familie zijn één of meer fotoboeken aangelegd. Naast foto's begon ik al vroeg met het verzamelen van ansichtkaarten van mijn geboortegemeente en omgeving en verder nog katholieke kerken, scholen en andere gebouwen in de provincie Groningen. Al eerder noemde ik het bidprentje als bron voor genealogisch onderzoek. Ook daar heb ik een verzameling van aangelegd, waarbij de meeste prentjes afkomstig zijn uit Noord-Groningen. Vanaf circa 1970 heb ik dit in de loop der tijd nog uitgebreid met een collectie familieadvertenties van Katholieken in de provincie Groningen en nu ook van Drenthe.

Naast al deze aan de genealogie gerelateerde hobby's ga ik met mijn vrouw graag uit fietsen. Inmiddels hebben we al ervaring met een aantal leuke fietsvakanties. Daarnaast bezoeken we samen graag tweedehandsmarkten, waarbij mijn vrouw vooral geïnteresseerd is in materialen voor het maken van tassen.

• **Wat kunnen de lezers voor jou betekenen en andersom?**

Reeds vanaf 1973 ben ik gestart met het publiceren van resultaten van genealogisch en historisch onderzoek. Het eerste medium was daarvoor het Tijdschrift Gruoninga, thans Jaarboek Gruoninga. Ook in Gens Nostra en het tijdschrift van de Historische Kring De Marne verschenen enkele artikelen. Daarnaast kwamen publicaties over de historie en het kerkhof van de RK parochie Bedum tot stand. En als laatste samen met Joop Boelens de genealogie Boelens, een RK Groninger familie met een grote Borsche tak.

Het belangrijkste doel van deze publicaties is om het plezier dat je in het onderzoek hebt ook over te brengen op de lezers. Vooral in de zeventiger en tachtiger jaren kwamen daar vele reacties van lezers op, de laatste jaren via email of ook gewoon mondeling.

De eerstvolgende omvangrijke publicatie waaraan ik medewerking mag verlenen is het boerderijenboek van de gemeente Bedum. De verschijning daarvan is o.a. afhankelijk van het afronden van het onderzoek door de commissie die daarvoor in 2001 is opgericht.

• **Zit je nog met een brandende vraag betreffende genealogie of de hobby waarover je vertelde?**

Wanneer je het genealogisch onderzoek vergelijkt met de tijd dat ik er aan begon tot ongeveer een vijftal jaren geleden, dan moet het voor de nieuwe genealogen toch een verademing zijn om vrijwel alle gegevens op internet te kunnen vinden. Echter de tijd en energie die wij er voor over moesten hebben om de gegevens bij elkaar te krijgen is niet te vergelijken met de huidige tijd. Mijn belangrijkste vraag is dan wat voor plezier de huidige genealoog eraan beleeft om in 1 week zijn genealogie tot circa 1750 klaar te hebben? En wat daarna te doen? Een nieuwe hobby?

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

XXIII

Distillateurs te Groningen 1690

Ter vergaederinge gemoveert sijnde dat sich alhier in dese stadt verscheiden personen hebben nedergeset dewelcke publijck d'konst van het distilleren der coornbrandewijn doen, sonder het borgerschap deser stadt gewonnen te hebben, waerover gedelibereert sijnde. Hebben d'h.heeren borgemesteren ende raedt goet gevonden ende geresolveert dat alle distillateurs die hetselve in dese stadt komen te exerceren en geen borgers zijn, hetselve so lange sal worden verboden, hen ter tijdt zij het borgerrecht vercregen en het recht daertoe staende hebben betaelt en opdat van desen geen ignorantie magh worden gepraetendeert sal hetselve door d'respectieve raedtsdienaers, ieder in sijn cluft an ondergeschreven personen worden vertoont.¹

Jan Gerryts
Wolther Eltjens
Everwijn Moordendorp
Christopher Wildecker
Claes Gutyes
Evert Steur
Thyes Mindessen
Eltjen Auwckens
Jan Tonnys
Luert Alberts
Roelof Huisinge
Tonnys Bussenck
B. Willems
Lambert ter Beeck
Roelef Roelefs

1 GrA, Rood na reductie (nr) 314, deel 22, blz. 179, 13 febr. 1690

Lindeman en Jager (Termunterzijl)

Petronella J.C. Elema, Groningen

In de winter van 1867 werd in de Groninger Courant opgenomen een dramatisch bericht met een relatief gelukkig slot... Het had zó in de Telegraaf kunnen staan:

Termunterzijl, 2 Februarij [1867]. (Groninger Courant, no. 17, 8-2-1867).

Gisteren had aan de nabijgelegen, zoogenaamde Botterij onder Termunterzijl, een hartverscheurend tooneel plaats. De arbeider L. Lindeman werd op last van den landbouwer J.J. ten Have aldaar, met vrouw en kinderen in dit barre seizoen geregteijk uit zijne woning en op den weg gezet. Dit huisje was, lange jaren geleden door den vader zijner vrouw met vergunning van den vader van t. H., tegen betaling eener jaarlijksche vaste huur, tot wederopzeggens toe, daar geplaatst. Thans had t. H. de geregtelijke ontruiming verlangende, daartoe 't vonnis verkregen en het gebouw, als puinhoop getaxeed, overgenomen. Hij heeft zijn plan volvoerd, is bezig de hut af te breken en ten blijke zijner triomf, wappert daarvan op dit oogenblik de nationale vlag.

Hadden echter niet eenige edelmoedige menschevrienden, gesteund door het burgerlijk armbestuur, de handen ineengeslagen, om dit ongelukkig gezin een onderdak te verschaffen, het zou er voorzeker allertreurigst mede zijn afgelopen.

Ik kreeg deze vermelding toegespeeld door de heer W.G. Doornbos te Groningen en probeerde uit te vinden of het allemaal klopte. Dat bleek heel aardig het geval: er woonde toentertijd inderdaad een arbeider L. (= Lulof) Lindeman in Termunterzijl, met vrouw en nog tamelijk jonge kinderen. Ik begon het onderzoek bij zijn vader, die uit het graafschap Lippe stamde: de exacte herkomstplaats is niet met volledige zekerheid thuisgebracht. (Helaas zijn er van Termunten in dit tijdperk geen huwelijkse bijlagen bewaard gebleven.) De onderscheidene Duitsland-experts die ik raadpleegde nemen aan dat het om Amt Schötmar gaat, waar de familienaam Lindemann inderdaad voorkomt.

Lindeman

- I. [**Johan**] **Hindrik Lindeman**, geb. "Amtschippmes (graafschap Lippe)" 1786-'87, boerenknecht, overl. Woldendorp (oud 59 jr.) 24-6-1846, zn. van *Johan Beerents Hindrik Lindeman*, arbeider, en *Anna Maria Meijer*, tr. Termunten 6-7-1814 **Jantje Jans**, geb. op de Vennen 24-4, ged. Termunten 5-5-1793, dienstmaagd (1814), werkvrouw (1816), arbeidster (1848), overl. Woldendorp (gem. Termunten, oud 59 jr.) 20-4-1848, dr. van *Jan Luilofs*, arbeider, en *Tietje Geerts*.

Bij het huwelijk in 1814 blijkt dat beide ehelieden niet kunnen schrijven. De naam van de herkomstplaats is duidelijk genoteerd, maar niet terug te vinden in het Postleitzahlbuch of Andree's Handatlas, en zoals gezegd: de huwelijkse bijlagen over deze periode zijn niet aanwezig. Vreemd genoeg zijn de namen van de bruidegom en zijn vader hier weergegeven als Ludeman resp. Luideman! Mogelijk kon degene die de akte opmaakte niet alles even goed lezen.... Dat was overigens niet de eerste de beste, maar de plaatselijke schout Roelf Pieters Tjassens, die zelf over een prachtig handschrift beschikte en zeer zeker geletterd was.

De geboorteakten van de kinderen ondertekende de man evenmin. Alleen bij de aangifte van het oudste kind, in 1816, staat er een keurig geschreven Hinderk J. Lin-

deman onder de akte: het kan niet anders of dat moet door iemand anders zijn ingevuld. Verder is het steeds een beverig kruisje, of helemaal niets. Uit alles blijkt bovendien dat Hindrik de roepnaam was.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Willem Hindriks Lindeman**, geb. Woldendorp (huis no. 9) 4-3-1816, overl. Woldendorp (oud 32 jr.) 19-5-1848.
- 2 **Elijzabet Lindeman**, geb. Woldendorp (huis no. 45) 11-9-1817, overl. Nieuwolda (oud 81 jr.) 1-9-1899, tr. Nieuwolda 23-10-1845 *Bastiaan Alberts de Roos*, geb. Termunten (huis no. 15) 5-7-1818, boerenknecht, overl. Nieuwolda (oud 74 jr.) 8-10-1892, zn. van Albert Battes de Roos, kleermaker, en Hindertje Alberts Roelfsema.
- 3 **Tietje Lindeman**, geb. Woldendorp (huis no. 45) 21-10-1819, overl. Woldendorp (oud 28 jr.) 30-4-1848.
- 4 **Jan Hindriks Lindeman**, geb. Woldendorp (huis no. 45) 19-6-1822, overl. Woldendorp (oud 11 jr.) 7-10-1833.
- 5 **Lulof Hindriks Lindeman**, geb. Woldendorp 5-7-1829, volgt II.
- 6 **Jan Lindeman**, geb. Woldendorp (huis no. 45) 20-4-1835, boerenknecht, overl. Woldendorp (oud 67 jr.) 26-7-1902, tr. Termunten 19-12-1873 *Ida Viswat*, geb. Farmsum 23-3-1833, dienstmeid, overl. Woldendorp (oud 56 jr.) 27-6-1899, dr. van Roelf Meinderts Viswat en Antje Tiessens Stof.

Uit dit huwelijk:

- a **Hinderik Lindeman**, geb. Termunten 8-1-1874, overl. Botterij (gem. Termunten, oud 2 mnd.) 16-3-1874.

- II. **Lulof Hindriks Lindeman**, geb. Woldendorp 5-7-1829, boerenknecht te Lesterhuis (1856), arbeider, overl. Woldendorp (oud 59 jr.) 2-6-1889, tr. Termunten 4-11-1856 **Anna Jager**, geb. Woldendorp 23-5-1824, overl. Woldendorp (oud 59 jr.) 28-4-1884, dr. van *Jan Pieters Jager* en *Hindertje Harms Pik*.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Jan Pieter Jager**, geb. Termunterzijl (ten huize van de grootvader Jan Pieters Jager, die de geboorte ook aangeeft) 20-1-1852, gewettigd bij huwelijk, tr. (als Jan Pieter Lindeman) Termunten 4-5-1877 *Hindrikje de Vries*.
Het is beslist niet zeker dat Jan Pieter Jager *de facto* een kind van Lulof Lindeman is! Tussen zijn geboorte en het huwelijk van de moeder zit bijna vijf jaar.
- 2 **Hindrik Lindeman**, geb. Termunterzijl 18-10-1857, overl. Woldendorp (oud 28 jr.) 18-11-1885.
- 3 **Hindrikje Lindeman**, geb. Termunterzijl 24-11-1859, overl. Delfzijl (oud 76 jr.) 15-6-1936, tr. Delfzijl 22-5-1880 *Fokke Buitenkamp*, geb. Siddeburen (gem. Slochteren) 26-6-1859, boerenknecht, zn. van Sebe Sjabbes Buitenkamp en Trijntje Mulder.
- 4 **Willem Lindeman**, geb. Termunterzijl 9-6-1863, volgt III.

- III. **Willem Lindeman**, geb. Termunterzijl 9-6-1863, overl. Heveskes (gem. Delfzijl, oud 71 jr.) 3-7-1734, tr. Termunten 19-5-1886 **Anje Menninga**, geb. Termunten 28-12-1860, overl. Delfzijl (oud 83 jr.) 28-2-1944, dr. van *Klaas Menninga* en *Iekje Schoonbeek*.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Anna Lindeman**, geb. Woldendorp 5-1-1887, tr. 1. Termunten 9-2-1906 *Jannes Pruim*, tr. 2. Termunten 9-10-1914 *Jans Oosterwold*.
- 2 **Klaas Lindeman**, geb. Termunterzijl 18-1-1890.

- 3 **Jan Lulof Lindeman**, geb. Woldendorp 22-6-1892, tr. Delfzijl 7-12-1917
Aaltje Vondeling.
- 4 **Levenloze zoon**, geb. Termunterzijl 29-6-1898.

Na deze stamreeks Lindeman is het nu tijd om eens te kijken, of het krantenbericht verder klopt. Het lijkt erop dat dit inderdaad het geval is: Lulof Lindeman met vrouw en kinderen woonde in het relevante tijdvak in Termunterzijl, en in zijn latere leven klaarblijkelijk in Woldendorp.

Maar hoe zat dat met het huisje dat door de huisbaas werd omvergehaald, en dat de vader van zijn vrouw daar "lange jaren geleden" had neergezet? Ik geef weer een stukje genealogie:

Jager

Jan Pieters Jager, geb. Stapelmoor (Oostfriesland) ca. 1793, boerknecht, arbeider, overl. Termunterzijl (oud 72 jr.) 18-12-1865, zn. van *Pieter Jans* en *Theresia Hampel*, tr. Termunten 8-2-1817 **Hinderktje Harms [Pik]**, geb. Muntendam, vermoedelijk ged. Veendam 1-1-1792, overl. Termunterzijl (oud 61 jr.) 21-2-1853, dr. van *Harm Hindriks*, pruikmaker, en *Hinderkien Geerts*.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Pieter Jans Jager**, geb. Woldendorp 12-6-1817, tr. Termunten 4-5-1852 *Maria Smid*.
- 2 **Harm Jans Jager**, geb. Woldendorp (huis no. 11) 26-2-1819, overl. Woldendorp (oud 34 jr.) 7-5-1853, tr. *Wijke Hindriks Dammeijer*.
- 3 **Trezina Jans Jager**, geb. Woldendorp (huis no. 18) 17-5-1821, overl. ald. (oud 23 weken) 1-11-1821.
- 4 **Anna Jans Jager**, geb. Woldendorp (huis no. 19) 24-5-1824.
- 5 **Pieter Jans Jager**, geb. Woldendorp (huis no. 64) 15-4-1828.
- 6 **Hindertje Jans Jager**, geb. Woldendorp (huis no. 19) 18-6-1833.

Het gezin Jager was dus aanvankelijk gevestigd in Woldendorp, maar toen hun dochter Anna in 1852 haar eerste kind kreeg, gebeurde dat in het huis van haar vader te Termunterzijl. Beide echtelieden stierven ook in Termunterzijl, respectievelijk in 1853 en 1865. Ze konden dus heel goed in de Botterij gewoond hebben.

Bij de aanvang van het bevolkingsregister van de gemeente Termunten (in 1850/60) vond ik hen vermeld onder Termunterzijl, huis no. 108. Daar woonden toen de arbeider Jan Jager (geb. Stapelmoor 1793), zijn vrouw Hindrikje Pik (geb. Muntendam 1793), de kinderen Pieter (1828) en Hindrikje (1833) en, vanaf zijn geboorte op 20-1-1852, de kleinzoon Jan Pieter Jager. Die is klaarblijkelijk bij zijn grootouders achtergebleven terwijl zijn moeder elders woonde, vermoedelijk intern bij haar werkgever. Toen Anna in 1856 trouwde met Lulof Hindriks Lindeman, trokken zij in bij haar vader (Hindrikje Pik was begin 1853 overleden), en hun kinderen werden daar geboren.

Uit het vonnis van het Kantongerecht te Zuidbroek (GrA, Kantongerecht Zuidbroek, toegang 157, inv. no. 423, 24-5-1866, 19-7-1866; 26-7-1866; 16-8-1866; 6-9-1866) blijkt de feitelijke gang van zaken. De landbouwer Jan Jacobs ten Have, die in het krantenbericht zo onsympathiek wordt weggezet, had juridisch gezien het gelijk geheel aan zijn kant. Voor het erf in kwestie, gelegen aan de Botterij te Termunten met als belendingen ten Z. de Munsterlaan, ten W. Derk Huisman en ten N. en O. de verhuurder, was op 2-5-1849 een huurcontract aangegaan met Jan Pieters Jager en Hindrikje Pik (het contract was geregistreerd Winschoten 18-7-1849, dl. 20, fol. 120vo). Tegen een jaarlijkse huur van f 10 mochten zij het perceeltje tien jaar lang bewonen, dus tot mei 1859, en één der bepalingen was dat bij afsterven van een

der betrokkenen het contract op de eerstkomende meidag zou vervallen. Hoewel Hindrikje na enkele jaren stierf, bleef het contract toch doorlopen. Op 8-4-1859 werd het bovendien voor 10 jaar verlengd, met dezelfde bepalingen (geregistreerd Veendam 21-8-1866, dl. 26, fol. 6vo).

Jan Pieters Jager stierf in december 1865 en het contract voorzag dus in een beëindiging van de huur per 1 mei 1866. Dat zijn dochter en schoonzoon al tien jaar eerder bij hem ingetrokken waren, had daarmee niets te maken. Toen die niet uit zichzelf opstapten, deed Ten Have al op 14-5-1866 een dagvaarding uitgaan; hij wilde het erfje duidelijk weer aan zich trekken. Daarna ging de juridische procedure van start, die bij het Kantongerecht te Zuidbroek op 6-9-1866 werd afgerond. Mogelijk heeft er daarna nog een hoger beroep plaatsgevonden (anders waren ze allicht al enkele maanden eerder uit het huisje gezet), maar dat heb ik niet meer nagezocht. Ook zal er nog een taxatie – “als puinhoop” – hebben plaatsgevonden.

Het eindresultaat bleef gelijk: Lulof en zijn gezin stonden in de kou. Omdat zij later in Woldendorp woonden, zijn ze daar mogelijk door het burgerlijk armbestuur ondergebracht? En de “lange jaren” uit de krant waren dus niet veel meer dan 15 of 16 jaar.

Domicilie van onderstand.

Een ambtelijk geschil over menselijke noden.

Peter Wijkens, Utrecht

Op 23 oktober 1848 overleed mijn betovergrootvader Tammo Derks van der Wal te Nieuwe Pekela. Hij werd 48 jaar oud en liet zijn 40-jarige weduwe Harmke Berends Mulder met hun zes kinderen in de leeftijd van 4 tot 17 jaar achter. Bovendien was er nog een nakomertje op komst. Omdat ze onvoldoende middelen van bestaan hadden vroeg Harmke in de winter van 1848/1849 onderstand aan in Nieuwe Pekela.

Tammo verdiende de kost als dagloner en het gezin was in maart 1839, met toen vier kinderen, van Oostwold (Gemeente Midwolda) verhuisd naar Nieuwe Pekela om er een beter bestaan op te bouwen. Het was hen in hun nieuwe woonplaats echter niet voor de wind gegaan en reeds eerder, voor het eerst in 1845, waren zij in Nieuwe Pekela in provisionele alimentatie opgenomen geweest. In de jaren 1840, 1841 en 1843 hadden zij nog een geldelijke bijdrage van de diaconie van Oostwold ontvangen. De bedeling werd door Nieuwe Pekela verleend voor rekening van en op basis van restitutie door de diaconie van Oostwold, die hiervan op de hoogte was gesteld. De declaraties werden door Oostwold echter niet betaald. In januari 1849 werden de in Oostwold ingediende declaraties teruggestuurd met de mededeling dat Tammo Derks van der Wal aldaar onbekend was. Hij was daar geboren, had er ruim 38 jaar gewoond en zijn vader was er als veldwachter gedurende tientallen jaren een lokaal bekende persoon geweest. De maat was voor Nieuwe Pekela nu vol!

Op 28 januari lieten de diakenen/armenverzorgers Harmke een verklaring ondertekenen dat zij en haar (ex) echtgenoot in 1840 f 30, = tot aankoop van dalgrond, in 1841 f 20, = tot verbouwing van 't huis en in 1843 f 15, = tot opslag van winterprovisie van de diaconie in Oostwold hadden ontvangen. Deze verklaring werd samen met een brief van de armenverzorgers aan Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen gestuurd. Behalve bovenvermelde feiten werd hierin gesteld dat: *“dit huisgezin blijkbaar en met voorbedachtzaamheid na herwaarts is overgeplant om de vermoedelijke opneming in allimentatie, waarin hetzelfde eerlang stond te vervallen af tewenden en op eene andere gemeente te doen drukken”*.

Als goed bestuurder paste de Staatsraad/Gouverneur W.F.L. Rengers hoor en wederhoor toe. Hij stuurde de klacht door naar de gemeente Midwolda en verzocht om een reactie binnen drie weken na ontvangst. Het antwoord van de diakenen van Oostwold volgde op 26 februari en geeft tevens een helder beeld van de persoon Tammo en van de toenmalige sociale verhoudingen in het Oldambt: *“..... hebben wij de eer, UEdelachtbare te berigten; dat Tammo D van der Wal, zoon van den voorgaanden veldwachter dezer gemeente, in het begin van 1839, en vroeger als daglooner, was woonachtig binnen dit kerspel; dat hij voor zijne gemelde betrekking, zéér goed was berekend, en daarbij zijn bestaan vond; maar zoo ten gevolge zijne opleiding, hetwelk hem de gelegenheid had verschaft tot omgang met menschen van fatsoenlijker stand in meer vooruitzigt, als doorgaans kinderen uit de arbeiders klasse ten deele valt, als tengevolge zijn eigen natuurlijk vernuft, zéér goed inzag, in die stand niet te kunnen vooruitgaan, en aangezien de zucht tot vooruitgang bij hem wel degelijk was ontwikkeld, besloot, om zijn geluk op eene andere wijze te beproeven, en dalgrond kocht te Nieuwe Pekela.*

Dat hij destijds niet onvermogen was, doch aangezien zijn vermogen tengevolge van het stellen van een plaatsvervanger bij de schutterij aanzienlijk was verminderd, kwam hij toch in de uitvoering om zijn plan, hetwelk, zoo ten gevolge het bouwen van een woning, als anderzins, méér koste dan hij bij de aanvang wel had berekend, te kort, tengevolge waarvan hij denkelijk op grond van zijne afkomst en kennis met de Diaconie, of misschien wetend dat deze eenige gelden disponibel hadden, zich in februari 1840 daarbij vervoegde, met verzoek om eenige gelden op intrest te erlangen. Dat aan dit verzoek door de dieäkenen, welke hem vroeger als een geschikt en een bekwaam man kenden, gevolg is gegeven, ten bewijze waarvan de obligatie of schuldbekentenis voorhanden is; ook staat geboekt dat hij den 29 Mei 1841 f 1,20 cent intres heeft betaald, zoo dat gemelde persoon, niet zooals de diäkenen te Nieuwe Pekela willen aldaar met behulp van de diakenen alhier is overgebracht, maar slechts op de hiervoren aangevoerde gronden, geld op intrest is gedaan, hetwelk vroeger aan die administraties niet vreemd was”.

Ook ontkenden ze ooit te hebben bericht dat Tammo Derks van der Wal bij hen niet bekend was.

Deze reactie werd door Rengers weer voor commentaar aan de burgemeester van Nieuwe Pekela gestuurd. In hun antwoord d.d. 24 maart krabbelden de diakenen terug en verscholen zich achter de door Harmke afgelegde verklaring: *“dat wij diakenen der Herv. Gem. Nieuwepekela voor waarheid moeten aannemen de verklaring door de Wed: Tamme D. van der Wal in dato 28 Januarij aan ons gedaan, als zijnde genoemde wed. bij ons bekend voor eene vrouw die niet leugenachtig is, maar integendeel eergierig genoeg kan genoemd worden om zoo het haar immer mogelijk ware hunne kinderen buiten de armenkas groot te brengen”.*

Ook bekritiseerden zij de zakelijke overeenkomst tussen het armbestuur van Oostwold en Tammo: *“Opperen wij de vraag aan Uwe Excellentie: hebben diakenen het regt aan soortgelijke personen als van der Wal, gelden op interest uit te doen ? van wien zij noch hypotheek ontvangen of zeer schaars intrest zullen genieten”.*

Hun brief werd voor commentaar doorgestuurd naar Midwolda. De reactie hierop van de diakenen in Oostwold heb ik niet in de archieven kunnen vinden, maar veel nieuwe feiten of standpunten zou dit waarschijnlijk niet hebben opgeleverd.

Het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen behandelde deze zaak op dinsdag 8 mei 1849 en oordeelde: *“Overwegende, dat de diakenen van*

Oostwold wel erkennen, dat zij in 1840 aan wijlen Tamme Derks van der Wall, die toen niet geheel onvermogen was, eenige gelden op interest hebben gegeven, waarvoor deze ook in 1841 de rente heeft voldaan; maar dat het geenszins is bewezen, dat die diakenen aan dit huisgezin gedurende deszelfs inwoning te Nieuwepekela ergelijk gezegd bedeeeling hebben verstrekt of anderszins kwade praktijken hebben aangewend, strekkende om dit huisgezin naar Nieuwe Pekela te doen vertrekken of hetzelve na dat vertrek aldaar domicilie van onderstand te doen verkrijgen; Overwegende, dat dus het ter dezer zake van zijde der gemeente Nieuwepekela aangevoerde niet voldoende is gestaafd. Gelet op art 3 en 7 der wet van den 28 November 1818 (Staatsblad N° 40)*). Is goedgevonden, te verstaan, dat het domicilie van onderstand van nu wijlen Tamme Derks van der Wall en van zijne nagelatene weduwe Harmke Berends Mulder en kinderen is gevestigd in de burgerlijke gemeente Nieuwepekela”.

Ondanks de kommervolle omstandigheden bereikte Harmke een hoge leeftijd. Zij overleed op 4 mei 1906 te Nieuwe Pekela. Zij werd 98 jaar.

Noot

*) Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, N°. 40: WET van den 28sten November 1818, houdende bepalingen tot aanwijzing der plaats, waar de Behoeftigen in den algemeenen onderstand deelen kunnen.

art. 3: Indien iemand gedurende vier achtereenvolgende jaren in eene gemeente gewoond heeft, waarin hij niet is geboren, en aldaar gedurende denzelfden tijd al de hem opgelegde belastingen voldaan heeft, zal deze gemeente, wat den onderstand betreft, zijne geboorteplaats vervangen.

art. 7: Het domicilie van onderstand voor getrouwde vrouwen en weduwen is dat harer mannen, voor minderjarigen dat van hunnen vader, voor onechte minderjarigen dat hunner moeder. Eene weduvrouw kan, zoo voor zich zelve als voor hare minderjarige kinderen, een nieuw domicilie van onderstand, volgens de termen van art. 3, verkrijgen.

Voor geïnteresseerden is de volledige tekst van deze wet, Staatsblad N°. 40 (5 blz.) op te vragen bij de auteur van dit artikel.

E-mail: p.wijkens@kpnplanet.nl; tel. 030-288 04 98.

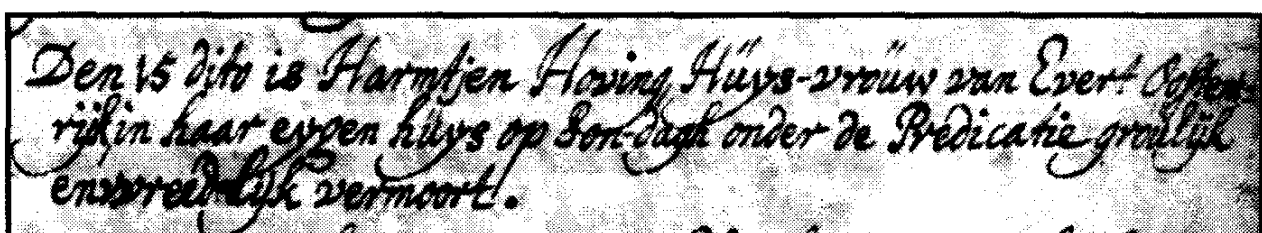
Bronnen:

- gemeente Nieuwe Pekela: Klappers van Ingekomen Stukken 1815-1849 (33-64), inv.nr. 64.
- RHC Groninger Archieven: toegangsnummer 800, inv.nrs. 4423, 4433, 4440 en 4450.
- Koninklijke Bibliotheek te Den Haag: Staatsblad N°. 40.

Aanvullingen en correcties

Van Kees van Straten ontvingen we de volgende aanvulling op het artikel "Aanzet tot moord" van Antonia Veldhuis (zie Roots@Groningen, 2009 nr. 3 pag. 84-88), over de daarin genoemde "vrouw van Evert Oostenrijk"; notitie d.d. 15-9-1720 in het kerkboek van Wierum en Dorkwerd, inv.nr. 538, fol. 163.

Gevonden via www.allegroningers.nl.

Den 15 dits is Harmjen Hoving Hüys-vrouw van Evert Oostenrijk in haar eygen hüys op Son-dagh onder de Predicatie gruwlijk en wreedlyk vermoort.

Freerk Jans Stooter

Klaas Niemeijer, Vries

In het blad van de NGV-afdeling Land van Cuyk en Ravenstein stond een interessant verhaal over de Groningse soldaat Freerk Stooter, die na de Tiendaagse Veldtocht in Noord-Brabant was achtergebleven. Met toestemming van het bestuur van die NGV-afdeling wordt het verhaal in een iets bewerkte vorm gepubliceerd.

Freerk Jans Stooter 1812–1894

Freerk Jans Stooter werd op 25 april 1812 in Schildwolde, gem. Slochteren, geboren uit Jan Hindriks Stoter (1780 – 1817) en Zwaantje Derks Blink (1881 – 1848). Hij was het vierde kind in dit gezin. Op 18 april 1817 overleed zijn vader, “nalatende vier minderjarige kinderen”.

Op 14 maart 1831 kwam Freerk Jans in Groningen als dienstplichtig militair op bij de 8ste Afdeling Infanterie voor de tijd van vijf jaren, “zijnde loteling van de ligting van 1831 uit de provincie Groningen, kanton no. 9, Gemeente Slochteren, onder no. 23”. De volgende dag werd hij aangedeeld als fuselier met het stamnummer 20295. Volgens het stamboek van de 8ste afdeling had hij een lichaamslengte van 1 el, 5 palmen, 7 duimen en 0 strepen, ongeveer 1.57 meter. Hij was dus klein van stuk. Ook zijn signalement stond vermeld: Aangezicht ovaal, voorhoofd rond, blauwe ogen, spitse neus, ordinaire mond, spitse kin, bruin haar en bruine wenkbrauwen.

Lang duurde zijn verblijf in Groningen niet, want al op 29 maart 1831 ging hij over naar de 2^e Afdeling Infanterie en werd hij gelegerd in het Kamp te Rijen. Bij de 2^e afdeling kreeg hij het stamnummer 20744. Het snelle vertrek naar het zuiden vraagt om een toelichting.

In 1830 was in Brussel de Belgische Opstand begonnen en nadat het Nederlands leger in Brussel gevoelige verliezen had geleden, werd in Noord-Brabant een nieuwe troepenmacht geformeerd, bestaande uit vier divisies. Uit alle hoeken van het land werden dienstplichtige militairen naar het Zuiden gestuurd om die divisies te vullen. Bataljons van de 2^e afdeling waren ingedeeld bij de 2^e brigade van de 2^e divisie. Commandant van de 2^e divisie was de generaal J.H.F. Hertog van Saxe Weimar. Op 2 augustus 1831 begon de Tiendaagsche Veldtocht, die weer op 12 augustus eindigde. Het is aannemelijk dat Freerk Stooter aan die veldtocht heeft deelgenomen en betrokken is geweest bij de verovering van de belangrijke strategische hoogte de IJzeren berg bij Leuven.

Na de terugtocht uit België bleef Freerk Jans in 1831 t/m 1834 als zo velen in de provincie Noord-Brabant gemobiliseerd. Op 5 april 1832 ontving Freerk het Metalen Kruis, een ereteken dat werd uitgereikt aan vrijwel elke militair die in 1830 en 1831 in dienst was geweest. In 1834 werd Freerk gedemobiliseerd en op 15 september 1839 werd hij gepasporteerd.

Na zijn demobilisatie in 1834 bouwde Freerk aan de weg van Gemert naar St. Anthonis – Boxmeer een plaggenhut, de “Stootershut” en leefde daar als een soort kluizenaar. In die tijd heeft hij een vrouw leren kennen. Op 7 december 1837 is hij getrouwd met de hoogzwangere Maria Ewals, geboren te St. Anthonis op 30 juli 1805, dochter van Henricus Ewals en Mechtilda Wientjes. Uit dit huwelijk werden de volgende zes kinderen geboren:

1. **Johanna**, geb. 15 feb. 1838;
2. **Hendrikus**, geb. 3 nov. 1839, overl. 3 maart 1842;
3. **Mechelina** op 15 dec. 1841;
4. **Hendrikus** op 1 mei 1844, overl. 19 jan. 1846;

5. **Wijnandus** geb. 30 jan. 1848, overl. 6 aug. 1848;

6. **Susanne** geb. 28 feb. 1850.

Freerk de Stooter was een zonderling/kluizenaar. Hij trok zich terug in het ruige Peelgebied, wonende in een zelfgebouwde plaggenhut, leefde van wat hij zelf verbouwde. Volgens sommigen alleen, volgens anderen met zijn hele gezin. Zijn vrouw woonde trouwens vaak in Sint Anthonis.

Over De Stooter zijn nog diverse verhalen in omloop, waaronder deze.

Op 2 mei 1842 reisde Jacobus Bouwmans met Johannes Holtappel van Gemert naar Boxmeer. In het donker worden ze ter hoogte van de Stootershut overvallen door twee aanranders. Bij deze overval werd Johannes Holtappel door de langste dader gesneden met een mes, waardoor hij 19 dagen niet heeft kunnen werken. Op de volgende dag werd op de plaats van het misdrijf een pet gevonden, die gelijk was aan de pet van Freerk. Freerk Stooter wordt als verdachte gearresteerd. Hoewel Stooter ontkende, werd hij toch veroordeeld tot een gevangenisstraf van 1 jaar, een geldboete van f 8,00 en tot betaling van f 25,90 aan proceskosten. Het is onduidelijk of de tweede (vermeende?) dader ook is gearresteerd en veroordeeld. Of was er sprake van geconstrueerd bewijs?

Op 9 februari 1886 stierf Maria Stooter-Ewals op 82-jarige leeftijd in Sint Anthonis. Bijna vijf jaar later, op 24 april 1891, verhuisde "De Stooter" op bijna 80-jarige leeftijd naar Overloon. Eind 1893 keerde hij terug naar Sint Anthonis en op 3 april 1894 is hij daar overleden. Zijn naam bleef echter voortleven.

Het perceel heide, waar de Stootershut op stond, werd gekocht door een Martinus Centen uit Oploo.

Hij liet in 1912 een boerderij met café en stalling bouwen, die de naam Stootershut kreeg. Op oudere topografische kaarten staat die naam nog vermeld. In 1985 is de boerderij vanwege de aanleg van een fietspad langs de N272 gesloopt. De naam van Stooter leeft in de buurt voort. De zijweg, die op de voormalige plek van Freerks plaggenhut op de N272 uitmondt, heet Stootershutweg en aan die weg staat een vakantie-woning, die Stootershut wordt genoemd.

Freerk was overigens niet de enige van het gezin die in het Zuiden bleef hangen. Zijn broer Hendrik Jan, gedoopt op 15 november 1802 te Schildwolde, trouwde op 13 juli 1833 te 's-Hertogenbosch met de 27-jarige Maria Catharina van der Biesen.

ADVERTENTIE

**Geschiedenis Literatuur Architectuur Natuur
Duitse boeken voor Duitse prijzen**

Boeken over Groningen

**BOEKHANDEL
GODERT WALTER**

Oude Ebbingestraat 53
9712 HC Groningen

050-312 25 23
info@godertwalter.nl
www.godertwalter.nl

Kwartierstaat Cornelus Dopper

Henk Hartog, Groningen; met dank aan Henk Boon, Zuidhorn

In 2009 was het 70 jaar geleden dat de Groninger componist, dirigent en muziekpedagoog Cornelis Dopper overleed. In het kader daarvan was er van 18 september 2009 tot 7 februari 2010 in het *Veenkoloniaal Museum* te Veendam een Dopper-tentoonstelling.

Als zoon van een eenvoudige logementhouder bracht hij het tot internationaal erkend componist en lange tijd (1908–1931) tweede dirigent van het Concertgebouworkest. Zijn portret hangt in de foyer van het Concertgebouw en zijn naam prijkt nog immer op de balkonrand in de grote zaal. ¹

1. **Cornelis Dopper**, geb. Stadskanaal (gem. Onstwedde) als **Cornelus Dopper** 7-2-1870, componist, dirigent, muziekpedagoog, overl. Amsterdam 18-9-1939; tr. (1) Amsterdam 6-10-1909 (echtscheiding aldaar 11-5-1920) met **Henriëtte Theda Siedenburg**, zangeres; tr. (2) Amsterdam 26-7-1939 met zijn huishoudster **Christina de Roos**, geb. Zaandam 22-12-1885, overl. Amsterdam 8-11-1975, dr. van *Jan de Roos* en *Johanna Catharina Ortelee*.
2. **Lucas Dopper**, geb. Wildervank 27-2-1826 (Oosterdiep huis nr. 138), logementhouder (1870), overl. Stadskanaal (Onstwedde) 16-12-1885; tr. Oude Pekela 30-7-1853 met
3. **Grietje Swarts**, geb. Oude Pekela 14-2-1829 (huis nr. 257), overl. Stadskanaal (Onstwedde) 2-10-1887.
Kinderen geboren te Stadskanaal (Onstwedde), tenzij anders vermeld: Jacob 30-5-1854 Oude Pekela (overl. Stadskanaal 5-5-1876); Geertje 15-12-1855 (overl. Stadskanaal 14-6-1895); Christoffer 20-11-1857; Jan Kornelius 15-2-1860 (overl. Stadskanaal 4-3-1876); Lucas 1-6-1862 (overl. Stadskanaal 31-10-1881); Geziena 1-6-1864; Grietje 29-6-1866 (overl. Balk 30-12-1912); Cornelus 7-2-1870; Frederik 14-10-1871 (overl. Stadskanaal 20-9-1873).
4. **Jacob Kornelis Dopper**, ged. Veendam 23-11-1800, koopman, klerk, overl. Stadskanaal 19-7-1874; tr. Veendam 11-5-1823 met
5. **Geessien Geerts Balsters**, ged. Veendam 16-12-1798, overl. Stadskanaal 25-4-1856.
Kinderen geboren te Wildervank tenzij anders vermeld: Kornelis 3-10-1823 Veendam; Geert 4-11-1824; Lukas 27-2-1826; Henderika 21-10-1827; Roelf 29-6-1829 (overl. 22-9-1829).
6. **Simon Heinrich Christoph (Stoffer) Swarts**, geb./ged. Bega 6/14-12-1800, koopman, overl. Oude Pekela 20-10-1864; tr. (2) Oude Pekela 6-8-1839 met **Wupke Hendriks Houteboom**, geb./ged. Oude Pekela 5/12-10-1794, overl. Oude Pekela 1-7-1870, dr. van *Hendrik Koops Houteboom* en *Maria Eleonora Bok*; hij tr. (1) Oude Pekela 22-3-1831 met
7. **Geertje Jakobs Nanninga**, geb./ged. Bellingwolde 9/14-7-1799, overl. Oude Pekela 31-1-1839.
Kinderen geboren te Oude Pekela: Jacob Swartz 21-2-1826 Nieuwe Pekela (overl. Rotterdam 8-5-1845); Grietje 14-2-1829; Frederik ca. 1831 (overl. Oude Pekela 1-12-1831); Lowiza ca. 1831 (overl. Groningen 11-9-1858); Jan ca. 1836 (overl. Oude Pekela 13-7-1866); Antje 1839 (overl. Oude Pekela 17-5-1839).
8. **Kornelis Reins Dopper**, geb. Winschoten 9-11-1772 (Achter 't Holt), ged. Zuidbroek 10-1-1773, koopman, overl. Veendam 18-11-1805; tr. Veendam 24-1-1796 met

9. **Roelfien Lucas Suk**, ged. Veendam 23-12-1759, overl. Veendam 14-4-1829; tr. (1) Veendam 26-2-1792 met **Meint Meints**.
Kinderen gedoopt te Veendam: Frouke 12-2-1797 (tr. Veendam 11-4-1838); Reint 18-11-1798; Jakob 23-11-1800; Hindrik 11-12-1803 (tr. Wildervank 11-8-1842); en uit haar 1^e huwelijk Lukas 3-6-1792.
10. **Geert Jans Balsters**, ged. Veendam 16-11-1755, overl. Veendam 12-7-1827; tr. (otr. Veendam 5-12-1784) (hc Veendam 23-12-1784) met
11. **Hinderika Jans Willinga**, ged. Groningen Nieuwe Kerk (NK) 9-11-1764, overl. Veendam 18-8-1844 (Oosterdiep).
Kinderen gedoopt te Veendam: Barbera 15-1-1786; Jan 2-12-1787; Johannes 5-2-1792; Klaas 14-9-1794; Geert 28-8-1796; Geesien 16-12-1798; Harm 23-11-1800; Harm 8-11/9-12-1804.
12. **Friedrich Christoph Schwarze**, geb. ca. 1770, "Einlieger" te Bega (in Lippe), overl. Bega 3-7-1813; tr. met
13. **Louisa Müller**, overl. Bega 20-1-1820.
14. **Jakob Cornelis Nanninga**, ged. Uithuizen 25-5-1766, arbeider (1831), overl. Oude Pekela 15-11-1854; tr. Oude Pekela 22-12-1793 met
15. **Greetje Jacobs Mooi**, ged. Nieuwe Pekela (Luthers) 4-10-1772, overl. Veendam 23-6-1856.
Kinderen gedoopt te Oude Pekela en Bellingwolde (1796-1799): Jacob 4/9-3-1794; Cornelis 9/12-11-1796; Geertje 9/14-7-1799; Antje 1/6-3-1803; Jan 19-2/2-3-1806 (tr. Veendam 24-3-1831); Albert 25-2/4-3-1810 (overl. Oude Pekela 4-10-1813); Albert (tr. Oude Pekela 29-4-1852).
16. **Reint Cornelis Dopper**, geb. Uiterburen 8-10-1754, ged. Zuidbroek 13-10-1754, koopman, begr. Amsterdam (Karthuizer kerkhof) 4-11-1795; tr. Zuidbroek 3-1-1773 met
17. **Antie Hindriks**, van Westerlee, overl. Veendam (mogelijk 24-11-1810).
Kinderen gedoopt te Zuidbroek: Cornelis (geb. Winschoten Achter t Holt 9-11-1772) 10-1-1773; Geesien 17/25-9-1774 (geb. Uiterburen) (overl. Veendam 14-9-1819) (tr. 1. Pieter Heines Schipper; tr. 2 Veendam 27-1-1817 met Reinder Egberts Boom); NN febr./maart 1778 (ongedoopt begr. Zuidbroek 2-3-1778)
18. **Lucas Roelfs Suck**, ged. Veendam 12-10-1721, begr. Veendam 30-9-1794; tr. Oude Pekela 25-5-1744 (otr. Veendam 28-4-1744) met
19. **Frouwke Hindriks (Draijer)**, van Oude Pekela, ged. (op belijdenis) Veendam 11-3-1756.
Kinderen gedoopt te Veendam: Margjen 1745/1746; Aaltien 5-3-1747; Roelf 8-1-1751; Roelf 14-10-1751; Hillechien 24-2-1754; Roelfien 8-8-1756; Hindrik 18-9-1757; Roelfien 23-12-1759; Jacob 9-2-1766.
20. **Jan Balsters**, ged. Sappemeer 1-4-1714 (bij huwelijk van Borgercompagnie onder Zuidbroek), overl. vóór 1782; tr. Zuidbroek 3-2-1737 met
21. **Geessien Jans**, van Borgercompagnie onder Veendam, overl. na 1784.
Kinderen gedoopt te Veendam: Balster 6-4-1738; Jan 6-3-1740; Swier 18-11-1742 (hc Veendam 6-1-1768); Klaas 18-11-1742 (tr. Roelfjen Anskes); Garment 19-9-1745 (tr. Zwaantje Jans); Grietien 26-11-1747 (hc Veendam 15-12-1766); Hindrik 10-4-1750; Gebke 27-10-1752; Jantje (tr. Hillebrand Willems); Geert 16-11-1755.
22. **Johannes Willinga**, ged. Groningen AKerk (AK) 10-10-1734, overl. vóór 1784; tr. Groningen NK 23-11-1758 met

23. **Barbara Harms Kamers**, ged. Groningen MK 22-9-1733, overl. na 26-1-1797
Kinderen gedoopt te Groningen: Jan Willem 11-9-1759 MK; Sophia 26-3-1762 MK;
Hindrika 9-11-1764 NK; Jan Willem 24-12-1766 NK; Harmannus 2-2-1770 MK
28. **Cornelis Jans**, van Uithuizen; tr. Uithuizen 23-3-1760 (huwelijkscontract Uithuizen 17-3-1760) met
29. **Antje Alberts**, ged. Uithuizen 13-11-1740, begr. (?) Uithuizen 19-12-1768.
Kinderen gedoopt te Uithuizen: Jan 14-12-1760; Auwijna 6-3-1763; Albert 27-5-1764; Jakob 25-5-1766; Andreas 25-12-1768 (begr. 29-12-1768)
30. **Jacob Jans Mooi**, geb. Veendam ca. 20-8-1740, (trek)schuitenvaarder, hovenier, overl. Nieuwe Pekela 24-11-1817; tr. (2) (otr. Oude Pekela 22-11-1801, otr. Groningen 23-11-1801, att. gegeven 7-12-1801) **Etjen Jakobs**, van Groningen, overl. Nieuwe Pekela 8-4-1818, wed. van *Berend Kriens*; hij tr. (1) Veendam 20-4-1766 (volgens apostille d.d. 19-4-1766) met
31. **Geertie Jans Boiten** (ook wel genoemd **Bouten**), ged. Veendam 9-11-1738.
Kinderen geboren/gedoopt te Nieuwe Pekela, tenzij anders vermeld: Jan 21-9-1766 Veendam; Albert 17-9/2-10-1768; Hendrik 14/16-9-1770; Greetje 20-9-/4-10-1772; Hinderk 6/10-7-1774; Japik 22/27-12-1776; Jelte 30-10/8-11-1778; Annechien 10/17-12-1780.
32. **Cornelis Reints Dopper**, van Noordbroek (ws. zn. van *Reijnt Hindricks* en *Aijmt Berents*), begr. Zuidbroek 18-4-1778; tr. Zuidbroek 21-10-1753 met
33. **Geesje Gosses**, ged. Oude Pekela 19-4-1715 (bij huwelijk van Veendam), dr. van *Gosse Foppes* en *Hindrikjen Geerts*; tr. (1) Veendam 25-9-1735 met **Lammert Reinders**.
Kinderen geboren te Uiterburen en gedoopt te Zuidbroek: Reint 8/13-10-1754; Hindrikje 24/25-12-1758; Kinderen uit haar 1^e huwelijk: Gosse 10-2-1737 Veendam; Martjen 15-11-1739 Veendam; Reinder 3-11-1743 Groningen AK (Sledemenerstraat); Reindert 30-3-1746 Groningen AK (Sledemenerstraat)
36. **Roelf Jans Suck**, geb. 1676 (bij huwelijk van Veendam), turfschipper, overl. Veendam na 9-5-1758; zn. van *Jan Roelfs Suck* en *Anna Hansen*; tr. Wildervank 16-1-1707 met
37. **Aaltjen Lucas**, van Niekerk in Munsterland, overl. na 9-5-1758.
Kinderen (al dan niet) gedoopt te Veendam: Lammigjen; Jan; Annigjen 4-12-1711; Marieke 23-7-1713; Annigjen 6-10-1715; Hilligje; Lucas 12-10-1721; Wijndelt 7-11-1723; Wijndelt 16-3-1725; Pieterke; Geert.
38. **Hendrik Geerts**, ged. Oude Pekela 27-11-1687, zn. van *Geert Andries* en *Hille Hindriks*; tr. Oude Pekela 20-12-1711 met
39. **Margjen Harms**, ged. Oude Pekela 20-1-1684, dr. van *Herman Hermans* en *Wobbichjen Hendriks*.
Kinderen gedoopt te Oude Pekela: Herman 7-10-1712; Hille 7-10-1714; Wobbichje 28-11-1717; Geert 19-10-1721; Frouwke.
40. **Balster Jans Meijer**, ged. Vlagtwedde 8-1-1688 (bij huwelijk van Sappemeer), overl. Veendam 1763/1766; zn. van *Jan Balzars* en *Gepke Harms Hoisinck*; tr. Sappemeer 12-2-1713 met
41. **Grietje Swiers**, geb. Kalkwijk, ged. Hoogezand 7-12-1687, overl. Veendam 1767/1769, dr. van *Swier Swiers* en *Gepke Claassen*.
Kinderen gedoopt te Sappemeer: NN (= ws. Jan) 1-4-1714; Zwier 5-4-1716; en geboren te Tripscompagnie en gedoopt te Zuidbroek: Klaas 31-7/6-8-1719; Gepke 20/25-10-1722 (hc Veendam 12-2-1748 x Berent Swijrs); Peter 16/21-1-1725; en geboren te Borgercompagnie en gedoopt te Zuidbroek: Geert 18/20-11-1729.

44. **Jan Willems Willinga**, van Noordbroek (of Emden ??), koopman, begr. Groningen 2-6-1778 (NW fundament Akerkhof); tr. Groningen NK 20-6-1726 met
45. **Sophia Hindriks Groenewolt**, ged. Nieuweschans 25-8-1695, begr. Groningen 2-12-1769 (NW fundament Akerkhof), dr. van *Hendrick Jansen en Moeder Jacobs*.
Kinderen gedoopt te Groningen: Hindrik 4-3-1727 MK (adres: Zwanestraat); Hindrik 18-11-1728 NK (Steentilstraat); Johanna 13-12-1730 AK (id.); Johannes 30-12-1732 MK (id.); Johannes 10-10-1734 AK (id.); Johanna 15-2-1739 Grote Kerk (GrK) (Gelkingestraat) (overl. Groningen 28-11-1741).
46. **Harm Jans**, van Leek; tr. Groningen Martini Kerk (MK) 19-5-1730 met
47. **Hendrikjen Klaassen**, ged. Groningen NK 8-1-1720 (Nieuwe Ebbingestraat), dr. van *Claas Geerds [Hellings] en Barber Fransen*.
Kinderen gedoopt te Groningen: Jan 29-4-1731 NK (Boterdiep); Barbera 22-9-1733 MK (Messemakerstraat); Claas 6-6-1736 AK (id.).
56. **Jan Ottes**, begr. Uithuizen 6-2-1741; tr. ca. 1725/1730 met
57. **Martje Mindelts**, ged. Uithuizermeeden 8-12-1695, begr. Uithuizen 23-11-1759; dr. van *Mindelt Jochems en Trijnie*; zij tr. (2) ca. 1742 met **Jan Aljes**, overl. na 1767, mogelijk begr. Uithuizen 12-5-1800.
Kinderen gedoopt te Uithuizen: Jantjen (tr. Uithuizen 9-4-1752 Frerik Jurjens); Trijnje (tr. Westerwijtwerd 5-6-1757 Luirt Harms); Jakob; Lijsabeth 21-12-1738; en uit haar 2^e huwelijk Aafke 17-3-1743 (tr. hc 734-694-374 Uithuizen 15-5-1767 Jan Derks).
58. **Albert Olgers**, van Uithuizen, beurtschipper, begr. Uithuizen 13-6-1775, zn. van *Olcher Geerts en Anje Lubberts*; tr. (2) ca. maart 1745 met **NN**, begr. Uithuizen 12-2-1751; tr. (3) Uithuizen 19-5-1754 met **Jetje Pieters**, van Uithuizen, begr. Uithuizen 9-5-1806; hij tr. (1) Usquert 14-12-1738 met
59. **Ouwijna (Houwina) Hermannus**, ged. Finsterwolde 2-3-1714, begr. Uithuizen 24-5-1743; dr. van *Hermannus Holstein en Antje Frans*.
Kinderen gedoopt te Uithuizen: Antje 13-11-1740; en uit zijn 3^e huwelijk: Olfert 7-3-1755; Pieter 24-10-1756; Lubbert 29-10-1758; Lubbert 27-4-1760 .
60. **Jan Alberts Mooi**, van Oldendorp in Brandenburg, overl. Veendam na 1778; tr. (otr. Veendam 27-1-1725) met
61. **Grietjen Jacobs**, ged. Veendam 12-12-1706, overl. Veendam 1774/1778; dr. van *Jacob Jeltens en Stijne Eilerts*.
Kinderen, waarschijnlijk Luthers gedoopt (tenzij anders vermeld): Albert ged. Veendam 18-1-1728; Stijntje (= Kristina) (ca. 1732, overl. 1821, 89 jaar); Maria (ca. 1736; overl. 1806, 70 jaar); Fennechien (tr. Hermannus Poker); Anna (ca. 1747, overl. 1821); Jacob (ca. 1749, overl. 1817); Jelte; Harm.
62. **Jan Hindriks (Boiten)**, ged. Veendam 14-9-1710, overl. Veendam vóór september 1770; zn. van *Hindrik Lucas en Jantjen Jans*; tr. Veendam 1-1-1735 met
63. **Annigje Geerts**, van Wildervank, begr. Veendam 13-8-1791; dr. van *Geert Hindriks [Puister] en Lijsebet Harmens*.
Kinderen gedoopt te Veendam: Geertien 27-5-1736; Geertjen 2-6-1737; Geertien 9-11-1738; Elisabeth 3-9-1741; Hindrik 9-2-1744; Geert 18-9-1746; Jacob 16-2-1749.

Noot

- 1 Voor meer informatie zie het boek "Schitteren op de tweede rang: biografie Cornelis Dopper 1870-1939, componist, dirigent en pedagoog.", door Joop Stam (red. Ida van Duinen), 2009.

Een dramatische dag voor Grietjen Claesen en Steffien Gerrits

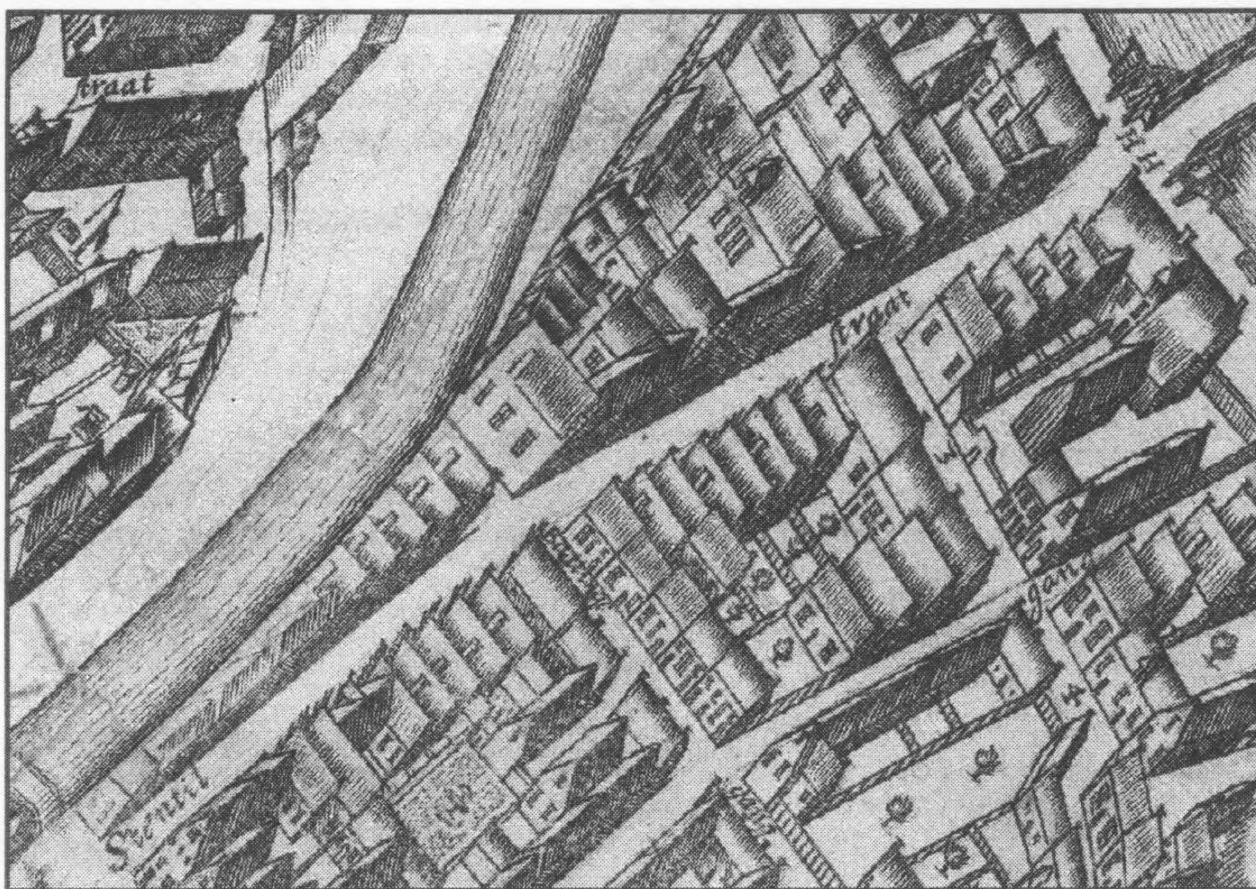
Antonia Veldhuis, Veenwouden

'Wie niet werpt heeft nooit geluk' is de kop van een artikeltje in *Freed*, de bijlage van de *Leeuwarder Courant* van vrijdag 23 oktober 2009. Het gaat over dobbelen, waarbij de opmerking wordt gemaakt dat door niet te gooien je ook geen pech kunt hebben. Grietjen, de hoofdpersoon van dit stukje, zou dit volmondig beamen. Gooien bracht in haar leven, en in dat van anderen, veel ellende.

Het is 1667. De bijna negentienjarige Grietjen Claesen is dienstmeid bij de heer Jacob van Horenbeeck (in 1662 olderman van het bakkersgilde) en zijn echtgenote Marretjen Bebinge in Groningen. Het echtpaar heeft een zontje Balzer van bijna twee jaar en Marretjen is in verwachting van haar tweede kind. Grietjen is gedoopt op 29 oktober 1648 in Noordbroek, haar ouders zijn Claes Geerds en Leentje Jans. Dit echtpaar kreeg in 1641 dochter Martjen, zoon Jan in 1643, Hidde in 1646, Gerridt in 1652 (jong overleden) en Gerrit in 1655.

Op een dag aan het eind van augustus – de exacte datum is me niet bekend – is Grietjen bezig opgehoopte vuilnis op te ruimen op de hoek van de Steentilstraat voor het huis van haar baas. Ze werpt het afval op de buurmande ¹. Hierbij is ook een steen. Dezelfde dag, een fractie later, zal Steffien Gerrits Spinnecker de straat inlopen. Op het moment dat ze de hoek om komt, is het projectiel (de steen) van Grietjen onderweg. Deze raakt haar aan het hoofd. Een hoogst ongelukkige samenloop van omstandigheden met een fatale afloop.

Voor beiden eindigt de dag in een drama. Grietjen wordt beschuldigd van doodslag, want Steffien overlijdt aan de gevolgen van dit incident.

We kunnen dit lezen in het Rechterlijk Archief². De Stadtsadvocaat wil dat Grietjen wordt gestraft, of zoals in de Notulen van de Rechtdagen staat: arbitrarie wordt gecorrigeert. Ze heeft, aldus het verslag, door onvoorzichtigheid bij het werpen van de steen Steffien zodanig geraakt dat die is overleden. Grietjen, de gedaagde³, wil vrijspraak van die eis, omdat ze bij het reinigen van de Rijpe een steen heeft opgenomen en die op genoemde buurmande wierp. Er liep niemand. Dat Steffien net toen de hoek om kwam was een groot ongeluk. Ze was dus niet van kwade wil en moet daarom van deze daad worden vrijgesproken. Ze noemt haar 'onnoselheijdt' en haar jeugdige leeftijd.

De H:Heren Burgemeesters en Raad hebben de gedaagde 'ab ordinaria pena absolveert'⁴, maar voor de begane onvoorzichtigheid wordt ze in een boete van 20 daler veroordeeld.

Of Grietje dienstmeid mag blijven bij de familie Horenbeeck-Bebinge is onbekend. Ik vond geen verdere gegevens van haar. Evenmin als van Steffien. Lieten ze familie na? Een partner, ouders? Van beiden vond ik verder niets.

Noten

- 1 In het woord buurmande slaat mande op het gemeenschappelijk karakter van grond. Het is gemeenschappelijk bezit, gemeenteweide. (Uit Groningen, een stad apart van Jan van der Broek).
- 2 GrA, RA III a 72, toeg. 1534 inventarisnummer 140, datum vrijdag 2 september 1667.
- 3 Gedaagde = beschuldigde.
- 4 Worden vrijgesproken.

Nieuws van de archieven

redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel. 050-5992000;
www.groningerarchieven.nl

Nieuwe genealogieën in de studiezaal dan wel op aanvraag (toegang 1957)
25545 Bos. *Nazaten van Frans Lodewijks (Bos) en Jantjen Geerts (Kiel). Een Oldambtster familie*, door Geert K.O. Bos; ruim 200 pag. Zie *Roots* 2010- 1, pag. 23.
25652 Zwerver. *Liber amicorum Mense Minzes Zwerver & Anna Tallina Timmer*, 2009, 64 pag. Een willekeurige doorsnede van familiegeschiedenissen in 14 periodieken. Namen: Bierling, Boersma, Diekema, Enter, Hartsema, Jager, Looijenga, Meems, Nijboer en Wieringa.
25653 Homan. *Genealogie Homan*, door H.W. Homan Free, 2009, 560 pag., met vele illustraties, schema's, kaarten, bronvermeldingen en uitgebreide index. Begint met Johan Homan, die ca. 1420 te Yde trouwt met een dochter van Sicke Haveking.

Nieuwe dan wel opnieuw bewerkte toegangen

- 161 Parochie Maria ten Hemelopneming te Bedum, 1782-1981
- 189 Ring Slochteren, 1816-1992
- 273 Hervormde gemeente Nieuwolda, 1702-1963
- 489 Familie Beckering Vinckers, 1609-1931
- 929 Hervormde gemeente Slochteren, 1621-2005
- 2506 Hervormde gemeente Ten Boer / Sint-Annen, 1857-1994

Alle@@@ digit@@@ (dertig)

Antonia Veldhuis, Veenwouden (gecontroleerd door Klaas Bijsterveld)

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Deze eerste alinea van dit artikel is voor de echte beginner. En ik bedoel dan mensen die nog helemaal starten moeten. Deze startende beginner wordt nog wel eens vergeten. Internet went snel en de meeste van ons zullen zich de eerste stapjes op Het Net amper meer herinneren.

Welnu, leren mailen, surfen, internetbankieren enz. kunt u op een speelse en gemakkelijke manier leren door in de adresbalk in te tikken: www.steffie.nl. Steffie leest u voor (geluidsbox dus aanzetten) wat u moet doen. De zin die ze zegt staat ook nog eens op het scherm. Ze geeft duidelijke voorbeelden en u kunt ook nog eens zelf oefenen. Een alleraardigste site, een aanrader!

Heeft u voorouders in Friesland (Fryslân) in de gemeentes Achtkarspelen, Bolsward, Ferwerderadiel, Gaasterlân-Sleat, Harlingen, Het Bildt, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Lemsterland, Littenseradiel, Menaldumadeel, Nijefurd, Schiermonnikoog, Skarsterlân, Sneek, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Wûnseradiel, of Wymbritseradiel dan boft u.

Van deze gemeenten zijn alle geboorte- (1811-1902), huwelijks- (1811-1922) en overlijdensregisters (1811-1942) te raadplegen op www.allefriezen.nl door middel van (onder **Home**) het intikken van de naam (namen) in het zoekscherm linksboven.

Zoeken kan per gemeente, of gelijktijdig door alle ingevoerde aktes. Op de gevonden akteregel klikken geeft een uitrolvenster met meer info. Nogmaals klikken sluit dit weer. Als er een oogicoontje bij de akte staat, dan kunt u de originele akte bekijken op de scan. Om alle trefwoorden in de velden tegelijk te

doorzoeken kunt u gebruik maken van de knop 'vrij'. Het gebruiken van zogenaamde wildcards is mogelijk: Het * komt in de plaats voor één of meer letters, het ? voor één letter. Onder **Bestuurlijke indeling** (blauwe balk bovenin) staan de namen van de gemeenten, het pijltje rechts geeft de oude naam. Met het vergrootglas links van de naam kunt u door de genealogische gegevens bladeren.

Deelnemende gemeenten staan in het linker frame. De scans van Harlingen, Skarsterlân en Vlieland zijn nog niet beschikbaar, de gemeentes die nog niet zijn ingevoerd staan linksonder. Er wordt nog steeds aangevuld, dus hou de site in de gaten!

Deelnemers

 <u>Achtkarspelen</u>	 <u>Menaldumadeel</u>
 <u>Bolsward</u>	 <u>Nijefurd</u>
 <u>Ferwerderadiel</u>	 <u>Schiermonnikoog</u>
 <u>Gaasterlân-Sleat</u>	 <u>Skarsterlân</u>
 <u>Harlingen</u>	 <u>Sneek</u>
 <u>Het Bildt</u>	 <u>Terschelling</u>
 <u>Leeuwarden</u>	 <u>Tytsjerksteradiel</u>
 <u>Leeuwarderadeel</u>	 <u>Vlieland</u>
 <u>Lemsterland</u>	 <u>Wûnseradiel</u>
 <u>Littenseradiel</u>	 <u>Wymbritseradiel</u>

Van de onderstreepte deelnemers zijn scans aanwezig.

Ook mensen met voorouders in Amsterdam kunnen weer even vooruit.

Op www.stadsarchief.amsterdam.nl stonden al (onder andere) de geboorte-inschrijvingen, nu zijn ook de begraafgegevens van voor 1811 ingevoerd. Naam, partner, begraafdatum, begraafplaats en soms het adres en het aantal kinderen. Af en toe is onduidelijk wie er overleden is, dit blijkt dan uit "relatie informatie". Het advies van het archief is eerst de handleiding te lezen. Niet alle begraafboeken zijn bewaard gebleven. Het betreft de nog ongecontroleerde gegevens. Voor een scan van de inschrijving dient betaald te worden. Dit bestand kunt u, evenals boedelpapieren, comportsmentboeken, marktkaarten, dopen, kwijtscheldingen en huizittinghuizen rechtstreeks vinden op <http://stadsarchief.amsterdam.nl/archieven/archiefbank/indexen/index.nl.html>.

- ⊕ 2.1.5.2. Bijlage 2 Functionarissen bij de rechtbank
- ⊕ 2.1.5.3. Bijlage 3
- ⊕ 2.1.5.4. Bijlage 4
- ⊕ 2.1.5.5. Bijlage 5 Index op de dossiers betreffende de afwikkeling van faillissementen, 1834-1877
- ⊕ 2.1.5.6. Bijlage 6 Alfabetische lijst van krankzinnigen, opgenomen in de jaren 1839-1877

Vroeger werden mensen die geestelijk in de war waren vaak weggestopt in een inrichting. Nu kunt u die personen gemakkelijk terug vinden als deze archieven digitaal worden ontsloten. Zo is van de periode 1839 tot 1877 een alfabetische lijst krankzinnigen van het arrondissement van de rechtbank van Heerenveen die in Franeker zaten met plaatsingsjaar en plaats van herkomst te doorzoeken. De link die ik oorspronkelijk had werkt niet meer, maar intikken op www.google.nl met de trefwoorden **lijst krankzinnigen Heerenveen bijlage 6** ¹ geeft de treffer **2.1.4.3. Burgerlijke of civiele zaken: rekestprocedure**. Bij openen staat bijlage 6 bijna onderaan, verdeeld over de inventarisnummers 334, 335 en 336. Bijlage 4 geeft alfabetisch de personen die in een inrichting buiten Franeker zaten van 1838 tot 1923 met plaats van opname. Dit zijn onder andere Zuidlaren, Bloemendaal, Zutphen, Deventer en Groningen. Bijlage 5 geeft faillissementen van 1834 tot 1877 van het arrondissement Sneek.

Deze site is ook te vinden via www.archieven.nl (zoekwoorden **krankzinnigen Heerenveen**, dat geeft Arrondissementsrechtbank Heerenveen, aanklikken geeft lijst) en www.geneaknowhow.net/digi/bronnen.html, onder Friesland, internet, Plaatselijk, Heerenveen. Het is trouwens aan te raden regelmatig op de laatstgenoemde site te zien. Onder **NIEUW** staan de recent toegevoegde bestanden.

De heren Tobias Wagenaar en Sebo Abels hebben weer een CD-rom toegevoegd aan hun lijst bewerkingen van Rechterlijke Archieven, de achtste. Deze keer is het Zuidbroek, de periode 1602 tot 1811. Testamenten, huwelijkscontracten en verkopeningen worden verkort weergegeven. Al bewerkt zijn de plaatsen: Beerta (1608-1811), Midwolda (1596-1811), Nieuwolda (1648-1811), Termunten (1665-1811), Veendam (1657-1811), Wagenborgen (1610-1811) en Woldendorp (1668-1811).

Info: seboabels@hotmail.com of Tobias Wagenaar (adres omslag Roots).

Op www.meertens.knaw.nl/nfb van het Meertens Instituut te Amsterdam zijn alle Nederlandse familienamen (314.000 stuks) te vinden. Intikken van de gezochte naam en **Enter** geven, geeft een kaartje van Nederland met de verspreiding van die naam in 2007. Verdeeld over de gemeenten. Veldhuis gaf voor 2007 5.040 personen. In 1947 waren dat er 3.185. **Documentatie** (balk boven kaart) geeft literatuur. **Varianten** geeft naamsvarianten en **externe links** waar men meer info over de naam kan vinden. In dit

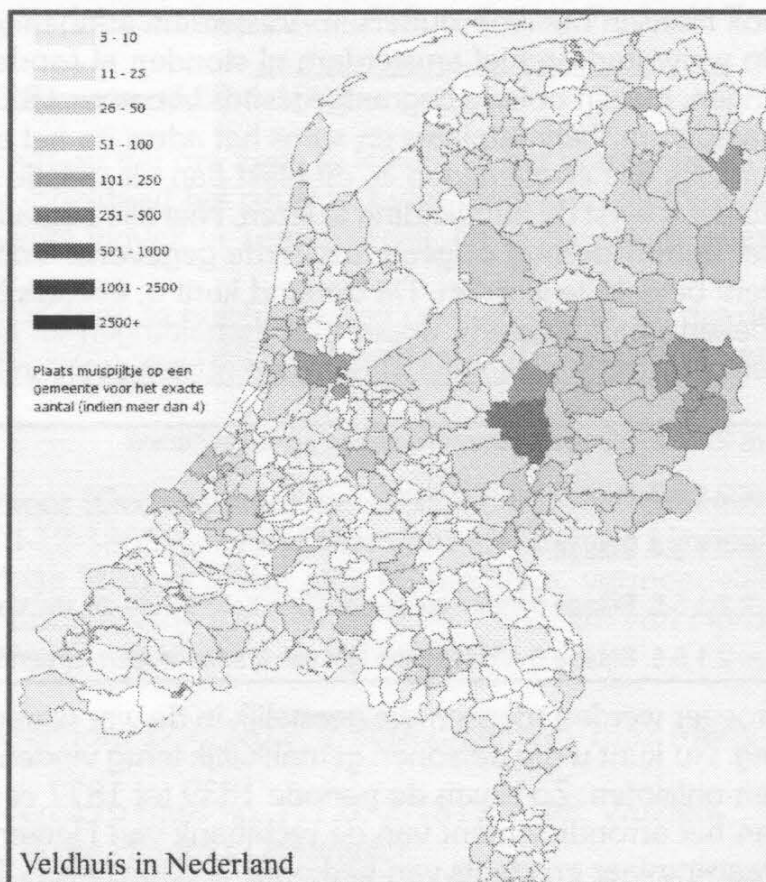
geval het CBG. Zie ook *Gens Nostra* nummer 1 van 2010, blz. 24 en 25.

Kijkend op de al eerder genoemde www.geneaknowhow.net/digi/bronnen.html onder **NIEUW** (de laatste toevoegingen) stuitte ik op een goudmijntje voor zoekers in de Pekela's: www.wikipekela.nl/doku.php?id=downloadpagina_pekela (underscore tussen pagina en pekela) geeft meer dan 20 bestanden van (merendeels) Dick Kuil. **Kerkelijke zaken (1692-1719), Volkstelling 1829, Bevolkingsregister 1830, Ingekomen Stukken 1811-1850 en 1880-1890, Notaris Piccardt 1812-1820, Zeilend ter hoogte van ...** (scheepsrampen 1801-1900, waar en hoe), **Stemgerechtigde inwoners 1811** en nog veel meer moois. Een geweldige verzameling, een aanrader! Ook te bereiken via www.geneaknowhow.net/digi/bronnen.html, **Groningen** (in blauwe kolom links), onder het kopje **internet, Plaatselijk** (dorp, stad, jurisdictie, gemeente, etc.). Onder Oude en Nieuwe Pekela.

Besluit ik met de tip om regelmatig op bovengenoemde link van geneaknowhow te kijken. In de middelkolom, bovenaan staan de nieuw toegevoegde bestanden.

Noot:

- 1 Toegang 18.01 Arrondissementsrechtbank Heerenveen, archief Tresoor Leeuwarden.

Varende voorouders

Op 6 maart jl. tijdens de Veenkoloniale Vooroudermarkt hield de heer Leinenga een workshop "Het gemak en gevaar van de luie stoel". Daarbij noemde hij een aantal websites. Met name de site over VOC-opvarenden zal voor veel mensen van belang kunnen zijn, want er zijn toch in de 18^e eeuw aardig wat mensen uit bv. Veendam naar de Oost gevaren. Verder zullen naar verwachting uiterlijk in april de monsterrollen van Oude - en Nieuwe Pekela aan de database van www.noordelijkscheepvaartmuseum.nl worden toegevoegd, die van Groningen Stad in de loop van dit jaar. Websites:

- **Genealogie (varende voorouders):** (1) www.noordelijkscheepvaartmuseum.nl; (2) vocopvarenden.nationaalarchief.nl; (3) www.vocsite.nl; (4) www.kb.nl/sl.
- **Aanvullende informatie (emigranten, schepen):** (1) www.dad-recherche.de; (2) www.maritiemdigitaal.nl; (3) www.marhisdata.nl; (4) www.nationaalarchief.nl/sont; (5) www.soundtoll.nl.

De heer Leinenga is bereid om vragen vanuit de afdeling te beantwoorden. Zijn adresgegevens: Jurjen R. Leinenga, Laan van de Bork 530, 7823 RM Emmen; tel. 0591-620021, e-mail: leinenga@xs4all.nl.

Kopietje?

Bij CopyRight! zijn ze zo gemaakt!

Printen
Plotten
Kleurenkopie
Grootkopie
Scannen
Inbinden
Plastificeren
Inktcartridges
Computertraining

COPYRIGHT!

Helpman

Verd. Hoerweg 45
(050) 527 55 55
helpman@copyright.nl

Zuid-Oost

Vuel. Brinsomweg 8
(050) 310 80 34
zuidoo1@copyright.nl

Kerklaan

Kerklaan 49-51
(050) 571 46 66
kerklaan@copyright.nl

Roden

Koningsstraat 15
(050) 381 65 19
roden@copyright.nl

WWW.
COPYRIGHT
.NL

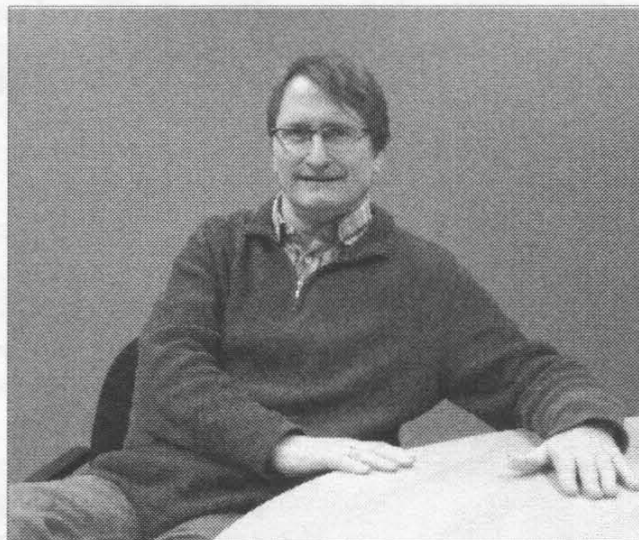
Interview met Eddy de Jonge

Klaas Niemeijer, redacteur

Het RHC Groninger Archieven is ontstaan uit het voormalig Gemeentearchief en het voormalig Rijksarchief. De collecties werden samengevoegd en werden beschikbaar in één archief. Voor de bezoeker een groot voordeel. Het RHC is gemakkelijk per openbaar vervoer bereikbaar, want het ligt vlak bij het hoofdstation.

Sinds 1 maart 2005 is Eddy de Jonge directeur van het Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven.

In dit interview vertelt hij het een en ander over het RHC.

• **Hoe groot is de organisatie van het RHC Groninger archieven en hoeveel mensen werken er?**

Het RHC heeft ± 50 personeelsleden in vaste dienst. Daarnaast was er tot voor kort een bestand van ongeveer 50 vrijwilligers, maar het aantal is momenteel sterk vermindert, onder meer omdat het Genliasproject vrijwel is beëindigd. Daar kom ik straks op terug. Het RHC bestaat uit zeven afdelingen: Collectiebeheer, Nieuwe Media, Studiezaal, Publieksactiviteiten, Public Relations en Communicatie & Bedrijfsvoering. In het pand Cascadeplein 4 zitten ook de zelfstandige organisaties Het Huis van de Groninger Cultuur, het GAVA (Gronings Audio Visueel Archief) en het OVCG (Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen).

• **Hoeveel bezoekers komen jaarlijks naar het archief?**

In 2009 waren er ongeveer 9500 bezoeken aan het archief. In 1998 waren dat er nog zo'n 20.000. Daarna daalde het aantal jaarlijks. Deze dalende lijn heeft allerlei oorzaken en ze zijn niet altijd te duiden. Van de ene kant komen er steeds meer digitale gegevens beschikbaar op internet en daardoor wordt een bezoek aan het archief minder noodzakelijk. Het aantal aangevraagde stukken per bezoek neemt trouwens wel toe. Het aantal feitelijke bezoeken mag dan dalen, maar het jaarlijks aantal bezoeken aan de websites Alle Groningers (500.000), de Beeldbank Groningen (100.000) en het Poparchief Groningen (80.000) is toch heel behoorlijk. Er komen trouwens steeds meer collecties digitaal beschikbaar.

• **Scans**

Op een gegeven moment zijn we gestart met het zelf scannen van documenten. In het verleden werd dit uitbesteed. Die gang van zaken voldeed om allerlei redenen niet meer en we besloten zelf te gaan scannen. Dit vergde een behoorlijke investering maar het is de moeite meer dan waard geweest. Er zijn inmiddels meer dan 5.000.000 scans gemaakt. We zijn begonnen met het scannen van akten van de burgerlijke stand. Veel van die akten zijn te zien op de website Alle Groningers. In het begin van het scannen zijn er kwaliteitsnormen ontwikkeld en vastgesteld. Daarna zijn er allerlei zaken gescand, zoals de volledige historische kaartencollectie en het kadaster (binnenkort te raadplegen), de weeskamer, boedelinventarissen, memories van successie. Ook

scannen we akten voor andere gemeenten en bouwdoSSIERS en -tekeningen van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken (RO/EZ) van de gemeente Groningen. Medio 2010 zal het project RO/EZ – en ruim 30.000 bouwdoSSIERS verder – worden afgesloten. We zijn landelijk gezien heel ver met het scannen van de collectie. Binnenkort wordt het Oud Rechterlijk Archief ook via het internet toegankelijk. Op dit moment is het al mogelijk om de catalogus van de bibliotheek via het internet te raadplegen. Het is dus mogelijk om vanuit huis boeken aan te vragen, die dan in de studiezaal kunnen worden geraadpleegd. Met het Poparchief Groningen zijn we landelijk gezien pionier. De Beeldbank Groningen www.beeldbankgroningen.nl wordt trouwens steeds meer bezocht.

- **Genlias en Alle Groningers**

Zoals ik in het begin zei, is het Genliasproject vrijwel afgerond. Er zijn in de loop van de tijd door de vrijwilligers ruim 1½ miljoen aktes van de burgerlijke stand ingevoerd. Een enorm aantal en ik heb zeer grote waardering voor de inzet van al die vrijwilligers. Ze hebben een enorme prestatie verricht.

De opvolger van GenLias wordt het landelijk loket WieWasWie. GenLias en de Digitale Stamboom zullen dan deel uitmaken van WieWasWie. De bezoeker kan via die algemene website voor meer details worden doorgelinked naar de scans van de Groninger Archieven. Ik verwacht dat de website eind 2010/begin 2011 te raadplegen zal zijn.

- **Neemt het RHC ook deel aan een landelijk samenwerkingsverband?**

Het RHC Groninger Archieven is lid van het Consortium Regionale Historische Centra en het Nationaal Archief. In een visiedocument 2009-2014 is een strategische doorkijk geformuleerd met de drie speerpunten: Digitale content, Nationale Infrastructuur en Innovatie, kennisdeling en professionalisering. De gemeenschappelijke ambitie is het bereiken van een duurzaam toegankelijk en voor publiek betekenisvol digitaal cultureel erfgoed. De basisuitgangspunten zijn een centraal technisch beheer en uniforme protocollen.

- **Werkt het RHC in regionaal verband ook samen met andere organisaties?**

Op regionaal niveau werkt het RHC niet alleen samen met de NGV en Stad en Lande, maar ook met musea, plaatselijke historische verenigingen, de rijksuniversiteit, scholen en andere instellingen die een raakvlak hebben met de regionale historie. In dit verband worden er tal van projecten georganiseerd, ook op lokaal gebied. Elk jaar worden er – meestal samen met de NGV en de Vereniging Stad en Lande – lezingen gehouden die zich in een grote publieke belangstelling mogen verheugen. De *Dag van de Groninger Geschiedenis* wordt altijd druk bezocht.

Onder auspiciën van het Noorderpoortcollege is het RHC ook actief betrokken bij de inburgeringscursus.

De onderzoeker kent het RHC natuurlijk al lang, maar het overige publiek ontdekt steeds meer dat het archief geen geheimzinnige en stoffige instelling, maar daarentegen springlevend is!

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Klaas Niemeijer, kenjniemeijer@planet.nl

Als dit nummer van Roots verschijnt, dan is het al weer voorjaar. Niet de meest voor de hand liggende tijd om je te verdiepen in nieuwe uitgaven. Toch is er sinds het vorige nummer een aantal interessante boeken verschenen of weer op de markt gekomen, waarvan ik de titels met plezier aan u doorgeef.

Jacob Molenhuis – Fotograaf van een verdwenen samenleving. Auteur Bertus Fennema, Uitg. Noordboek 2009. ISBN 978-90-330-08412, gebonden, € 17,95. 127 bladzijden. De ontdekking van een groot aantal glasnegatieven uit de nalatenschap van Jacob Molenhuis was aanleiding tot deze uitgave. Mooie foto's van verschillende personen. Van sommige foto is bekend, wie er op staan afgebeeld. De meeste foto's geven anonieme personen weer uit een – zoals de subtitel terecht signaleert – verdwenen samenleving.

De Stad van Johan Dijkstra – Auteur Eric Bos. Uitg. Boekwerk en partners, Groningen. ISBN 978-905402-254-1. 154 pagina's, gelijmde rug. Prijs € 25,00. Dit prachtig geïllustreerd boek geeft veel minder bekende werken van deze bekende Groninger schilder weer.

Het theehuis op Selwerderhof - Auteur Paulien Andriessen. Uitg. Profiel, Bedum. ISBN 978-90-5294-469-2. 228 pagina's, genaaid en gebonden. € 19,50. Dit boek vermeldt niet alleen de geschiedenis van dit theehuis, maar geeft ook een sfeerbeeld van het werken op een begraafplaats.

Klein en groot daar gelijk.... – De Joodse begraafplaatsen in de provincie Groningen. Auteur Han Lettinck, Fotografie Robert Mulder. Uitg. Profiel, Bedum. ISBN 978-90-5294-472-2. 191 pagina's, geïllustreerd, prijs € 19,95. Dit boek beschrijft 25 Joodse begraafplaatsen in de provincie Groningen. Bij iedere begraafplaats heeft de auteur van een aantal personen – uit alle sociale lagen van de Joodse samenleving – bijzonderheden vermeld.

Katholieken in De Marne sinds 1594 – In en om de parochies Wehe den Hoorn en Kloosterburen. Auteur drs. E.O. van der Werff, uitg. Profiel, Bedum. ISBN 978-90-5294-419-7, 208 blz. geïllustreerd en gebonden, € 24,50. Dit prachtige boek geeft in brede zin een beeld over het leven van de Katholieken in De Marne, waarbij uitvoerig aandacht wordt geschonken aan het verenigingsleven.

Mepschen Gasthuis – 530 jaar voogdij 1479 - 2009. Auteur R.J.H. Brink, Uitg. Friese Pers/Noordboek, 2009. ISBN 978-90-77957-13-4. Paperback, 48 pagina's, Prijs € 15,00. Erg verrassend en prachtig geïllustreerd. Het boek bevat ook de gasthuisstambomen van de families Feith en Star Numan.

Stad en Regio – Opstellen aangeboden aan prof. dr. Pim Kooij bij zijn afscheid als hoogleraar economische en sociale geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Red.: Geert Collenteur, Maarten Duijvendak, Richard Paping en Hanneke de Vries. Diverse auteurs. Uitg. Koninklijke Van Gorcum, 2010. ISBN 978-90-232-4611-4. Gebonden, 423 pagina's, prijs € 27,00. In dit vriendenboek, tevens deel 40 van de Groninger Historische Reeks, leveren collega's, leerlingen en promovendi van Pim Kooij boeiende bijdragen die op een of andere manier een relatie hebben met het favoriete

onderzoekproject van Pim Kooij: de integrale geschiedenis. De relatie Stad – Regio lijkt op een eerste oogopslag soms ver gezocht (Deventer, Harlingen, Schoonhoven en Italië), pas na het lezen van de bijdrage wordt het duidelijk. Interessant voor de lezer, die zich wat breder wil oriënteren.

Damster toponiemen – Buurtschappen, straatnamen, pleinen, terreinen, bruggen en wateren in de gemeente Appingedam. Auteur A. Hoft, m.m.v. E.O. van der Werff en C.P. Zuhorn. Uitg. Profiel, Bedum, 2007 ISBN 978-90-5294-405-0. Geïllustreerd, geb. 167 blz. Erg interessant voor mensen die meer over Appingedam willen weten.

Delfzijl historiaal – De geschiedenis van de gemeente Delfzijl. Auteur Hans Beukema, uitg. Maritext Delfzijl. ISBN 978-90-8744-005-3. 247 blz., rijk geïllustreerd, prijs € 27,50. Mooi boek.

Lommerts “Kin nait bestoat nait” – Opkomst, bloei en ondergang van een veelzijdig bedrijf. Auteur Wilto Eekhof. Uitg. Knoop Haren Gn. ISBN 978-90-6148-095-2. Gebonden, 118 blz., rijk geïllustreerd, prijs € 27,50. Dit boek beschrijft, zoals de undertitel het al zegt, het wel en wee van het transportbedrijf Lommerts. Er was eens een tijd, dat de vrachtwagens met de oranje gespoten cabines een frequente verschijning op de wegen waren. Ook de transporten van bijzonder materieel waren vaak spannend. De samensteller van deze rubriek heeft veel – goede – herinneringen aan dat bedrijf.

Bourtange en omstreken tijdens de apriildagen van 1945, 3^e druk 2010. Auteur Henk Volders. Uitg. Reiger. 108 bladzijden, € 17,20.

Noar wel is joen stroade nuimd? – Veenkoloniaal Biografisch Straatnamenboek. Auteur G. Zuidema. Uitg. een consortium van het Veenkoloniaal Museum, NGV-afdeling Groningen en In Boekvorm Uitgevers bv, Assen, 2010. ISBN 978-90-775-487-07. Paperback, 88 blz. geïllustreerd, prijs € 8,00. Dit boek geschreven door de huidige voorzitter van de NGV-afdeling Groningen beschrijft de straatnamen van Hoogezand-Sappemeer, Pekela, Stadskanaal en Veendam.

Onder auspiciën van de Stichting 400 jaar Veenkoloniën is er een tweetal erg interessante boeken uitgegeven.

- **250 jaar Stadskanaal** – Van Bareveld tot Barnflair – Red. Albert Buursma, Jikke v.d. Spek, Harm van der Veen en Gerben de Vries. Uitg. Profiel, Bedum. ISBN 978-90-5294-471-5. 328 pagina's, prijs € 32,50.
- **750 jaar Oostermoerse Venen** – Van Zuidlaardermeer tot Gasselternijveen – Red. Paul Brood, Martin Hillenga en Harm van der Veen. Uitg. Profiel, Bedum. ISBN 978-90-5294-470-8. 328 pagina's. Prijs € 32,50.

De Zuidlaardermarkt – Schilderijen, verhalen en geschiedenis. Auteur Jan Kraak, m.m.v. Rimmelt Booij. Uitg. Het Drentse Boek. ISBN 978-90-6509-227-4. Dit prachtige geïllustreerde boek geeft een breed beeld over de Zuidlaardermarkt.

De **Mernemap 2009**, uitgegeven door de Historische Kring de Marne, bevat een artikel over een bijzonder graf op het kerkhof van Vierhuizen door mevr. Trienke Woldringh uit Hornhuizen. De aanleiding voor het artikel was de restauratie van de grafsteen uit 1787 van Klaas Jans. Hij leefde van 1758 tot 1787 en was boer op de boerderij Midhuizen in het kerspel Vierhuizen.

To the editor of Roots@Groningen

In het begin van het nieuwe jaar kreeg Klaas Niemeijer onderstaande brief. De schrijver wil in de brief aangeven dat de titel "Roots@Groningen" taalkundig gezien niet klopt. Volledigheidshalve wordt inhoud van de brief onverkort weergegeven.

Dear Sir,

Below I argue that the title of your periodical is, to put it mildly, somewhat strange, both linguistically and semantically. I would appreciate it if you would print this "open letter" in your next issue, so as to inform your readers of my opinion.

Roots??

First of all I wish to apologize for the fact that I am writing most of this in English, but I will try to present (part of) my argument in your language, by which I mean Dutch and not Gronings.

Even though I have lived in this country and province for almost 3 years now, I have not yet fully mastered the art of writing in your language: the grammar is awful...! Let me now turn to the purpose of this short article.

The other day I spent a very pleasant evening with a friend of mine, and while he was getting us a drink, I happened to see a kind of periodical entitled "Roots@Groningen". I was immediately intrigued by this English (or double Dutch?!) title and wondered about the meaning of this curious combination of words, interrupted by the "@". I asked my friend what this periodical was about, and he told me that it deals with matters genealogical. And more particularly, with the family history and research of people whose ancestors hail from this wonderful province, above nothing seems to go.

Let me try to continue in (my kind of double) Dutch now, but please forgive me my mistakes...! Ik heb lange tijd nagedacht over dat combinatie van woorden: Roots + @ + Groningen, maar kon de explanatie niet klaar krijgen. Natuurlijk versta ik well wat bedoeld word, zoiets gelijk "Wortelen van Groningen", maar het Engelse "at/@" teken kan niet in deze manier gebruikt worden. Het is well mogelijk te zeggen "Roots in Groningen" of "Rooted in Groningen", maar zoals die magazine nu word genoemd, is a nonsense!

In short, if the editors (or their "bosses") of this in itself very interesting publication persist in using this name, they would (continue to) make themselves the laughing stock of the genealogical world. If an English title is really a must (for the sake of exuding an air of so-called internationalism), why not simply call it "**Family Matters!**".

Incidentally, my friend told me what the periodical used to be called: "Hupple the pup", and that has as little relation to genealogy as the present title...!

James Caughter
Home address: 112 Radix Close, Rotherham, UK

Vragen en antwoorden

redactie Johan Waterborg

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Antwoorden komen van de Roots@Groningen-lezers; de redactie doet geen onderzoek naar aanleiding van gepubliceerde vragen; voor verdere regels zie Roots 2009 nr. 1, blz. 31. U kunt uw vragen en antwoorden sturen naar: J.A.P. Waterborg, Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer, tel: 050-230 34 40, e-mail: waterborg@ziggo.nl.

VRAGEN

2010//02 Hendrik Peters & Geertruidt Bankes, Harmen Birents

De heer Piet Brouwer uit Elst heeft de volgende twee vragen ingezonden:

1. Op 16-01-1669 wordt in de Nieuwe Kerk te Groningen Jantien Hendriks gedoopt. Er wordt ook nog vermeld: 'Bij het Papenpoortje' als plaats waar zij is geboren.

Vraag: Wie waren de eventuele broers en zussen en met wie is Jantien later getrouwd? De ouders van Jantien: Hendrik Peters en Geertruidt Bankes.

2. Wie zijn de ouders van Harmen Birents die 'schoolmeester' in Meeden is en getrouwd is met Jantje en later met Syben? De kinderen zijn bekend.

Graag zou ik willen weten wanneer en waar Harmen is overleden. Birents wordt ook wel geschreven als Berents. Is Harmen altijd in Meeden gebleven? Had Harmen ook broers en zussen?

Piet Brouwer, Elst

2010/03 Evert Folckerts

Ons nieuwe lid de heer Pim Boerma is op zoek naar gegevens over de ouders van Evert Folckerts (x Foelke Jurts op 10-10-1693 in Bellingwolde). Zijn broers zijn Geert Folckerts (al zijn gegevens ontbreken) en Ude Folckerts (x Anna Engels Bruggers op 18-4-1706 in Bellingwolde). De vader van Evert is Folckert (Everts?) en zijn moeder is Hille (Geerts?).

Pim Boerma, Velp

2010/04 Robers – Broersema / Gerrijt Joris / Gossel Heres

- Wie kent de familierelatie tussen de echtelieden Jacob Robers en Roeleffijn Buckhorst (tr. 1601, overl. resp. 1634 en 1636) en Tjaard Christoffer Broersema & Anna Juliana d' Bruininck (tr. 1634)? De kinderen van Tjaard & Anna – Ida Margaretha, Anna Maria en Michael – worden nichten/neef genoemd van Catharina Julia Robers ter Brugge (1607-1672), de dochter van Jacob en Roeleffijn. Broers/zusters van Catharina zijn Jan, Harmen, Johanna en Allegonda. De genealogie Broersema in de *Nederlandsche Leeuw* (jrg.1940) biedt de gezochte informatie niet.
- Gevraagd worden de voorouders van Gerrijt Joris (Gerrit Youris), hopman in Groningen in 1594, overl. voor 1633. Zijn kinderen heten later Camp.
- In 1687 woont Gossel Heres in stad Groningen. Zijn vader is Here Pijs, afkomstig van Sneek. Gevraagd: meer gegevens, alles welkom.

Antonia Veldhuis, Veenwouden

2010/05 Betekenis 'Boude'

De heer Moolhuizen heeft de volgende vraag: "In het familiealbum vonden we een foto van Oom Sikke Bosscher en zijn vrouw Klaasien Burema. Mijn schoonmoeder beschreef de achterzijde van de foto, volgens onze interpretatie, dat ze "Zondags" vanuit Veendam te voet naar "Boude" gingen. Boude zou een dorpsdeel of een gebied in de omgeving van Zuidbroek kunnen zijn."

Wie weet of 'Boude' een verwijzing naar een plaats, of misschien naar een persoon is?

J.S. Moolhuizen, De Steeg

Knipseldienst

In het vorige nummer van Roots@Groningen namen we afscheid van Frans Renssen als coördinator van de Knipseldienst en stond er een oproep in voor een nieuwe.

Met genoegen kunnen we medelen dat mevrouw Mies Becker-Jager uit Stadskanaal deze taak inmiddels van hem heeft overgenomen. Zij was al geruime tijd medewerkster van de Knipseldienst en het werk is haar niet onbekend. Wij heten haar harte-lijk welkom in de kring van medewerkers van en voor onze afdeling en hopen dat zij haar nieuwe taak met even veel plezier zal doen als Frans Renssen.

Haar gegevens vindt u achterin op de binnenzijde van het omslag.

Foto's voorplaat

Foto's voor de voorplaat zijn nog steeds welkom. U kunt ze sturen aan de redactie en/of rechtstreeks aan Antonia Veldhuis (e-mail: antonia.veldhuis@hetnet.nl).

Bij de voorplaat en op de achterkant

Idee en uitvoering Antonia Veldhuis

Bovenste rij:

- Atze Veldhuis (1881-1952) en Jacoba Dijkstra (1878-1933), grootouders van Antonia Veldhuis.
- Heinrich Friedrich Gottlieb Wöhler (1838-1920), echtgenote Hillechien Roelfsema (1879-1937) met zoontje Heinrich Friedrich Gottlieb Wöhler (1907-1967), grootouders en oom van Hillie van Dijk-Zijlstra.

Middelste rij:

- Aafke Dobbema (1858-1927), overgrootmoeder van Hans de Vries.
- Aafke Hartog (1891-1900), foto van Jaques Bennis.

Onderste rij:

- Joh. Christiaan Hubert met dochters Jo en Truusje, resp. grootvader, tante en moeder van Claire Andreae Venema.
- Johannes Dekens (1835-1911), betovergrootvader van Dick Sybenga.

Op de achterkant:

- Pietertje Kuiper (1857-1947) met (onbekend) kleinkind, overgrootmoeder van Antonia Veldhuis.
- Stoffer van der Veen (1832-1925), oudvader van Jacques Bennis.
- Elizabeth Aafke Boerema (met strik, 1915-2001) met broers Jan (1913-1981) en Ite (1917-1954) en meid Trui Visser, moeder en ooms van Hans de Vries.

Krimmeneel!

Was uw voorouder – of natuurlijk diens buurman – wel helemaal betrouwbaar? Opreerde hij wel eens in de criminele marge? U kunt dat nu zomaar opslaan.... In de serie *Groninger Bronnen en Toegangen* verscheen onlangs een index op III ii, ofwel het protocol van criminele zaken in de stad Groningen, lopende over de 17^e en 18^e eeuw. Antonia Veldhuis gebruikte de bron al voor haar artikeltje “Aanzet tot Moord” in *Roots@Groningen* 16 (2009) no. 3, 84-86.

Deze index geeft de namen van alle partijen, inclusief de slachtoffers en de getuigen, die aan de behandelde zaken te pas kwamen. De aangeklaagden krijgen tevens een geboorteplaats en een leeftijdsaanduiding mee; bij de getuigen werd die jammer genoeg niet geregistreerd. Een globale tijdsindicatie is eveneens uit dit boekdeel te halen, maar om te weten te komen wát er precies gebeurd is en wanneer, zult u de Groninger Archieven moeten bezoeken.

Deze chronologische index heeft op zijn beurt een alfabetische index meegekregen: op plaatsnamen en andere toponiemen, op familienamen en patroniemen, waar nodig op voornamen, en tenslotte op beroepen. U kunt er niet meer onderuit: als uw voorouder ooit voor het gerecht verscheen, zult u hem (of haar) beslist aantreffen.

Deze uitgave is de meest recente in de serie *Groninger Bronnen en Toegangen*. De afgelopen jaren zijn er verscheidene andere titels verschenen; een lijstje volgt hieronder. Deze uitgaven zijn te bestellen door het desbetreffende bedrag over te maken op ABN/AMRO-rekening nr. 46.83.14.741 t.n.v. Stichting STIEP te Groningen onder vermelding van het deelnummer alsmede uw naam en adres (let wel: op een bank- of giroafschrift staat uw adres niet weergegeven).

36. **W.G. Doornbos**, *Leerlingenlijst Latijnse school (later het Stedelijk Gymnasium) van de stad Groningen, 1771-1890* (Groningen 2006). € 27,36
37. **D.F. Kuiken**, **W.G. Doornbos** en **H.J.E. Hartog**, *Stadsrekening Groningen 1540 / 1541* (Groningen 2008). € 22,37
50. **P.J.C. Elema**, en **H.J.E. Hartog**, *De overledenen van het Westerkwartier 1806-1811* (Groningen 2008). € 25,50
52. **W.G. Doornbos**, *Herbergiers van de stad Groningen, 1623-1803* (Groningen 2008). € 20,52
53. **W.G. Doornbos**, *Herbergiers van de stad Groningen, 1623-1806. Admissies* (Groningen 2008). € 10,53
54. **W.G. Doornbos**, *Wijntappers van de stad Groningen, 1634-1807* (Groningen 2008). € 9,54
55. **W.G. Doornbos [m.m.v. A. Beuse]**, *Bevolkingslijsten van de stad Groningen, 1526-1740* (Groningen 2008). € 15,55
56. **W.G. Doornbos**, *Bibliografie van genealogische handschriften in de provincie Groningen* (Groningen 2008). € 10,56
57. **W.G. Doornbos**, *Landgebruikers en -eigenaren van de Groninger stadshamrieken, ca. 1455-1832* (Groningen 2008). € 12,57
58. **W.G. Doornbos**, *Index op de gilderol van de grootschippers van de stad Groningen* (Groningen 2008). € 6,58
59. **W.G. Doornbos** en **D.F. Kuiken**, *Index op het protocol van criminele zaken van de stad Groningen 1616-1811* (Groningen 2008). € 19,59

Bestuur van de afd. Groningen

- **Voorzitter (en afgevaardigde)**

G. Zuidema
Zilverlaan 30
9743 RK Groningen
050 – 577 63 63

voorzitter@groningen.ngv.nl

- **Vice-voorzitter en penningmeester**

H. Boels
Stadsweg 47
9791 KA Ten Boer
050 – 302 32 07

penningmeester@groningen.ngv.nl

- **Secretaris (web-coördinator en plv. afgevaardigde)**

E.F. van der Laan
Mudaheerd 102
9737 XD Groningen
050 – 525 76 10

secretaris@groningen.ngv.nl

- **Bestuurslid (PR)**

J.A.P. Waterborg
Vijverweide 13
9791 EA Ten Boer
050 – 230 34 40

pr@groningen.ngv.nl

Afdelingswebsite: <http://groningen.ngv.nl>

J.J.T. Wagenaar
Spiegelstraat 103
9721 JT Groningen
050 – 526 67 01

webmaster@groningen.ngv.nl

Redactie Roots@Groningen

redactie@groningen.ngv.nl

H.J.E. Hartog
Snelliusstraat 28
9727 JN Groningen
050 – 525 33 33

K. Niemeijer
Boerhoorn 56
9841 HZ Vries
0592 – 54 22 62

J.A.P. Waterborg
Vijverweide 13
9791 EA Ten Boer
050 – 230 34 40

Contactdienst (CALs)

T.K.J. Wagenaar
Spiegelstraat 103
9721 JT Groningen
050 – 526 67 01
cals@groningen.ngv.nl

Knipseldienst

M. Becker-Jager
Frankrijklaan 49
9502 BN Stadskanaal
0599 – 614 257
knipseldienst@groningen.ngv.nl

Kinnen wie joe helpen?		Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderden	HazaData	Heraldiek	Internet	Kadaster	Militairen (Staats leger)	NGV algemeen	Notarieel	ProGen
J.W.H. van Campen	050 – 501 82 14			✓	✓					✓			
Ir. A. Daae	050 – 309 22 93						✓						
H.J.E. Hartog	050 – 525 33 33			✓	✓						✓		
G.W. Kuyk	050 – 403 15 97					✓			✓			✓	
M.J. de Lange	058 – 280 24 85			✓	✓	✓					✓		
P. Molema	079 – 342 36 80	✓				✓		✓					
R.O. Roffel	050 – 577 04 01					✓							
A. Veldhuis	0511 – 47 58 98			✓	✓			✓					
T.K.J. Wagenaar	050 – 526 67 01		✓							✓			✓

**GEMEENTELIJK INDELING 1811-1829
EN REGIO-INDELING**

ISSN-nummer: 1380-7277

Roots@Groningen

Indien onbestelbaar: Eilko van der Laan, Mudaheerd 102,
9737 XD Groningen